

Unutulmaz bir gün: 30 Ağustos

Zafer Bayramı

İnkilâp Türkiyesinin güzel anılarından biri her yıl (30) ağustos zafer bayramını kutlayan bu zafere her sene bir yeni millî muvaffakiyet eseri daha katmaktadır. Nasıl ki ilk (30) ağustostan sonra siyasal ve sosyal inkilâplar silsilesi başladı. Bu suretle Türk milletinin bugünkü coğrafi hudutları içindeki müstakil varlığı temin edildikten sonra millî bünyeyi saran tahakküm ve istibdat zincirleri kırıldı. Siyasî sahada yapılan inkilâpları ekonomik kurtuluş tedbirleri takip etti. Daha sonra inkilâp hareketleri fikir ve kültür istikametine döndü. Bu yolda da iptida harf inkilâbı yapıldı. Bir taraftan da tarih ve dil araştırmalarına girişildi.

Bütün bu inkilâp hareketlerinin ve ileri hamlelerinin bir tek amacı vardır; bu da millî varlığımıza ve inkişaf kabiliyetimize ârız olan zararlı engelleri bertaraf etmek, kaybolan haklarımızı yeniden geri almak, memleketin millî mazisine lâyık bir istikbal hazırlamaktır.

Bu bakımdan (30) ağustos zaferi millî varlığımızı muhakkak bir tehlikeden kurtarmış, siyasal ve sosyal inkilâplar geçirilen tehlikelerin yeniden baş göstermemesi için emniyet setleri kurmuştur. Tarih içinde yapılan araştırmalar yer yüzünde ilk medeniyeti kuran insan kütlelerinin Orta Asya Türkleri olduğunu isbat ederek ilim âlemine karşı kültür sahasında inkâr edilen haklarımızı meydana koymuştur. Nihayet son üçüncü kurultayın önünde günlerce izah edilen (Güneş - Dil) teorisi ile Türk dilinin bütün dünya dillerine kök verdiği hakikati anlaşılmıştır.

Demek istiyoruz ki (30) ağustos zaferi Türk milletinin yaşamak ve ilerlemek hamlesinin bir tecellisidir. Bütün millî muvaffakiyetleri yaratan Ulu Önder Atatürk'ün (30) ağus-

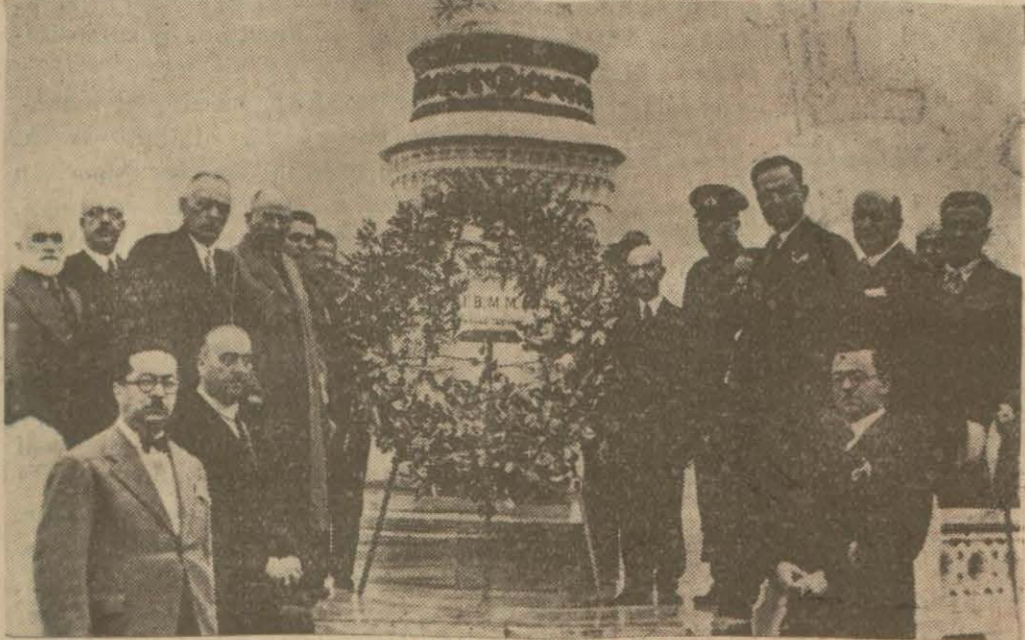
ASIM US

(Sonu: Sa. 2 Sü. 1)

Her yıl ağustosun yirmisi geçince, Türk şehirlerinde bir kaynaşma başlar. Meydanlarda taklar kurulur,

(Sonu: Sa. 2 Sü. 1)

Edirnekapı şehitliğinde
dün yapılan tören

Tördenen bir görünüş.

(Yazısı 3 üncü sayfamızda)

Sovyet Rusyada

Tethişçiler nasıl kurşuna dizildiler?

Zinovyef yere yıkılmış, kurşuna dizilmek için bağlanması lâzım kelmış..

(Yazısı 5 inci)

Güzel bir esere başladık:
Atatürk köprüsünün temeli atıldı

Köprü parasını kaldıran B. Şükrü Kaya, Haliç üstünde Atatürk'ün yüksek adını taşıyacak yep yeni bir köprünün temelini kendi elile attı

İç Bakanımızın bütün İstanbulu sevindiren nutkunu, Valinin değerli sözlerini, tören tafsilâtını 6 ncı sayıfada bulacaksınız

Bir hatırlama

İmparatorluk payitahtında sekiz yıla gelinceye kadar, mizah edebiyatının belli başlı sermayelerinden biri (köprü parası) idi.

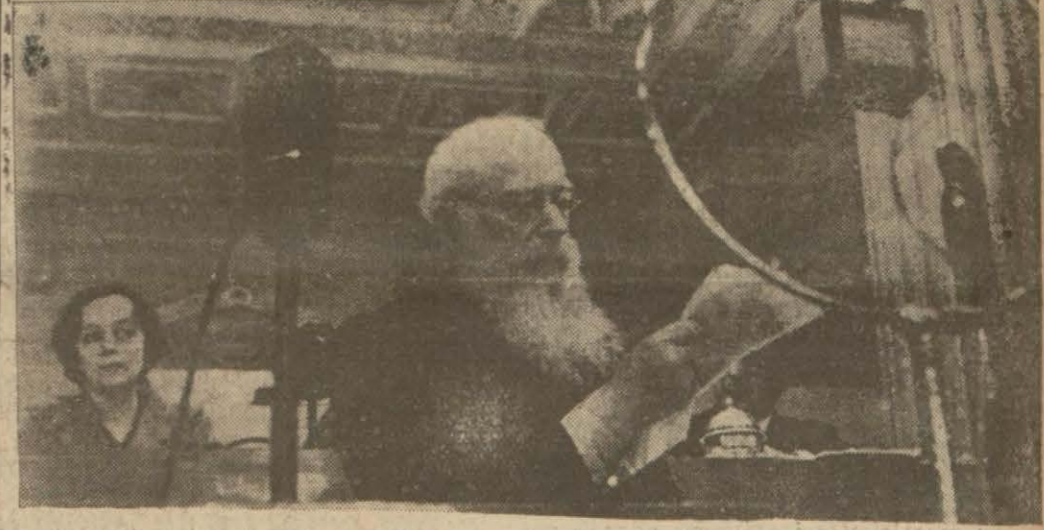
Paralı köprü hiç görülmemişdir diyebilir miyiz? Fakat Eminönü ile Karaköy, Azapkapısı ile Unkapısı arasında birbirine bağlayan şu iki geçidin iki başında boynuna asılmış teneke kutularla durup devir devir ya bir onluk, ya bir yirmilik, kırkılık almak için her geçenin önünü alan gömlekli tahsildarlar... İstanbulda olduğu derecede hiç bir yerde hiç bir şey bu kadar yaka siltirmemiş. İstanbulda olduğu kadar da hiç bir yerde bu hal ilişilemez bir para zarureti olarak zihinlerde kökleşmemiştir.

Bugün, köprü tahsildarlarını meselâ Ahmet Rasimin şehir mektupları

(Somu Sa. 2 Sü. 4)

Atatürk bir celse arasında

Fransız Sümeroloğu Hüler dö Barinton

(Yazısı 7 inci sayıfada)

Törende İçişleri Bakanımız ve Parti Genel Sekreteri Bay Şükrü Kaya ile Vali ve Belediye Reis Bay Muhittin Ustundağ

Madrid bombardıman ediliyor!

(Yazısı 2 inci Sayıfada)

SON HABERLER

Madrid bombardıman ediliyor

İrun'da âsiler yeniden taarruza geçtiler, şiddetli bir muharebe başladı

İtalya yeni bir harp tehlikesi yarattı

Madrid, 29 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

Bir asi tayyaresi, gece yarısı, Cibele meydanına bir bomba atmıştır. Bu meydanın etrafında harbiye bakanlığı, posta binası ve İspanya bankası vardır. Bombadan dört kişi yaralanmıştır.

İRUN'DA HARP TEKRAR BAŞLADI
Biriatiu, 29 (A.A.) — İrun muharebesi, asilerin bu gece saat 23 te yaptıkları yeni bir taarruzla tekrar başlamıştır.

Lejyon Etranjer askerlerinden bir kaçırır etmiştir. Bunlardan biri, Havas ajansı muhbirine, asilerin çok fazla zayıt verdiklerini söylemiştir. Bu firarının mensup olduğu 135 mevcutlu bölükten yalnız dünkü gün zarfında 107 nefer yaralı ve ölü vardır.

Firariler âmirleri tarafından aldatıldıklarını söylemekte ve halkçı cephe saflarında harp etmek arzusunun izhar etmektedirler.

HER İKİ TARAF DA ZAFER İDDİASINDA

Hendaye, 29 (A.A.) — Madridteki İspanyol harbiye bakanı ve Seville'deki general Queipo de Llano, bugün, mü-

him muzaferiyetler elde ettiklerini bildiriyorlar.

Harbiye bakanı, hükümet kuvvetlerinin bütün cephelede ilerlediklerini ve ezümle şimal cephesinde asileri püs-kürterek 300 kişi zayıt verdiklerini bildirmektedir.

Aragon vilâyetinde, hükümet kuvvetleri müteaddit şehri zaptetmişlerdir.

General de Llano, bir asi kolunun Toledo'da hükümet kuvvetlerini inhizama uğrattığını, 200 nefer zayıt verdirdiğini, kamyonlar, mitralyözler, üç havan topu, iki seyir hastane, bir tank müteaddit tüfek ve cephaneye iğtinam ettiğini bildirmektedir. Hükümet kuvvetlerine mensup bir kaç bölük tamamen imha edilmiştir.

İTALYA YENİ BİR HARP TEHLİKESİ YARATTI

Londra, 29 (A.A.) — Dün akşam, Trad - Unionlar ve işçi partisi icra genel konseyi tarafından matbuata tevdi edilen beyannameye ezümle deniliyor ki:

"İspanyol hükümeti, beynelmîlel

hukuk kaideleri mucibince, müdafasını temin zmnında silâh tedarikine fazlasıyla haklı olduğu halde asilere silâh teslimi beynelmîlel hukuku aşıkça ihtilâlden başka bir şey değildir.

Faşist İtalya, general Frankoya projelerini önceden bildirdiğini gösteren ahval ve şerait dahilinde silâh vermekle, yeni bir yakın harp tehlikesi yaratmıştır. Faşist Portekiz isyana müzaheret etmiştir ve halen de etmektedir. Arzısı de üssülhareke olarak kullanılmaktadır.

Bu beyannameye, bu vaziyetten tevellüt edebilecek harp tehlikelerinden dolayı, İspanyaya yapılacak silâh ihracatına ambargo vazı hususunda Avrupa memleketleri arasında anlaşmalar akdinin muvafık görülmesine ve bu suretle hükümetin ve asilerin müsavı telâkki edilmesine teessüf olunmaktadır.

Beyanname, hâdisenin tarzı cereyanı faşist devletlerin git gide daha cüretkâr, daha mütecevaz ve daha tehlikeli olmağa başladıklarını gösterdiğini söyleyerek bitmektedir.

ANKARADAN

Jandarma terfi listesi

Dün askeri terfi listesini nesretmiştik. Bugün jandarma terfilerini bildiriyoruz:

Yarbaylıktan albaylığa terfi edenler:

Hüseyin Cahit, Ali Haydar,

Yarbay olan binbaşlar:

Hasan tahsin, M. Ziya.

Binbaşı olan yüzbaşlar:

A. Cemal, M. Şerif, Suat, M. Sami, M. Hüsnü, Sermet Sıtkı Kâzım, Burhanettin, Abdurrahman, Ali Rıza, Lutfullah, Salih, Suat, Halil Hulki, Sırrı, Kemal, Niza-

mettin, Hüsnü, Raif.

Teğmenlikten yüzbaşlığa terfi edenler:

Osman Sabit, Mehmet Sıtkı, A. Nuri, A. Rahmi, Abdurrahim, Refik, Halis, A. Rüstü, Abdullah, Hakkı, Rüstü, Dursun, H. Kemal, Ş. Sırrı, Hasan Rıza, Vahip, Cemil, Mazhar, Şevki.

Asteğmenlikten teğmen olanlar:
Şükri, A. Sagır, O. Faik H. Mümtaz, Şahabettin, Bekir, Vasfi, Arif, İbrahim, Ziya, Cemil.

Pamuk ipliği ve mensucatımızı korumak için bir kararname hazırlandı

Ankara, 29 (Telefonla) — Pamuk ipliği ve mensucat sanayimizi korumak için Vekiller heyetince bir kararname itihaz edilmiş ve meriyet merkiine konulmuştur.

Bu kararnameye göre kart makineleri, cör makineleri, fitil makine, bilezikli iplik makineleri ve vargel makinelerinin tarak genişlikleri 40 santim olacaktır. memleketimize tezgâhların sokulması menedilmiştir.

Bunlardan doğrudan doğruya ip-

lik imalinde veya dokumada kullanılmayıp bunların hazırlanmasında veya terbiyesinde kullanılan yedek parçalar eski hükümlere göre memlekete nasıl ithal ediliyorsa o şekilde tekrar alınacaktır.

İthal yasak edilen makinelerden bugün fabrikalarda mevcut olanlar arasında da bir tasfiye yapılacaktır.

Randımanın kaybeden makineler müessesesahipleri tarafından ya dış memlekete satılacak ve yahut da imha edilecektir.

İngiliz Kralı

İmroz açıklarında torpitolarımız tarafından karşılanacak

Önümüzdeki cuma günü şehrimize gelmesi beklendiğini yazdığımız İngiliz Kralı Sekizinci Edvardın dün de yazdığımız gibi çarşamba günü Çanakkaleye vasıl olacağı zannedilmektedir. Kralın bulunduğu Nahlin yatı ile ona rekâat eden iki İngiliz muhribi, Türkiye Kara sularına girdiği vakit, iki torpitomuz tarafından karşılanacaklardır. Torpitolarımız İmroz açıklarından karşılayacakları yat ile beraber Çanakkaleye gelecektir.

Çanakkalede harp sahasının ziyareti esnasında haşmetlü misafire iza-hat vermek üzere memur kılınan Or. general Fahrettin Aktay beraberinde Hariciye memurlarından Bülent Uşaklıgil ve diğer memurlar olduğu halde salı günü torpito ile Çanakkaleye hareket edecektir.

Kral, Nahlin yatı ile cuma sabahı limanımıza gelecek, yat Dolma bahçe önünde demirleyecektir.

Sanıldığına göre, İngiltere hükümdarı motörle karaya çıkacak Atatürk misafirlerini saray rıhtımında karşılayacaklardır. İki dost devlet reisi

Dolmabahçe sarayında görüşeceklerdir.

Hükümdar evvelki gün Atınadan şehrimize telefon ederek İngiltere elçisi bizzat görüşmüş, Çanakkale ve İstanbulu ziyaret arzusunun bildir-miştir. Elçilik de bu arzuyu Hariciye Vekâleti Umumi kâtibi Numan Rifat Menemencioglu vasıtasıyla hükümetimize haber vermiştir.

İngilterenin Ankara elçiliği ticaret ataşesi albay Vuds, Kralı karşılamak üzere Çanakkaleye gidecektir.

Faşist bloku

Mussolini Berlin'e gidecek

Berlin, 29 — Bazı siyasi mahafilde, B. Musolininin eylül ayı içinde Berlin'e geleceği söylenmektedir. B. Musolininin bu ziyareti, Hitlerin 1933 senesinde İtalyaya yaptığı ziyareti iadesi mahiyetinde görülmektedir.

Diğer taraftan, bu ziyaret münasebetile Hitlerle Musolininin bir faşist bloku teşkilini konuşacakları zan edilmektedir. Bu bloka Almanya, İtalya, Avusturya, Lehistan, Macaristan ve belki de Bulgaristan girecektir.

AVUSTURYA GIRMİYOR

Viyana, 29 (A.A.) — B. Şuşnig, Avusturya hükümetinin Orta Avrupa devletlerinin teşkil edecekleri yeni bir bloka iştirak edeceği hakkındaki rivayetleri tekzip etmiş ve: "Avusturyanın siyaseti Roma protokolü üzerine müesses kalmaktadır", demiştir.

Romanya kabinesi istifa etti

Bükreş, 29 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Başvekil B. Tatareskonun Sinaya şatosunda Krala, kabinenin istifasını takdim ettiği ve Kralın, mumaileyhi yeni kabineyi teşkil memur ettiği söylenmektedir.

İngiliz Bahriye Nazırı Maltada

Londra, 29 (A.A.) — İngiliz bahriye nazırı Samuel Hoare amirallığın yatı ile Maltaya gelmiştir. Akdenizdeki diğer İngiliz deniz üslerini de ziyaret edecektir.

Mısır Başvekili

Nahas Paşanın memleketimize geleceği ümit ediliyor

Londrada imzalanmış olan İngiltere — Mısır anlaşması münasebetile bir Mısır heyetinin memleketimize uğrayacağı etrafında iki gün evvel verdiğimiz haber teyyüd etmektedir.

News Viener Journal gazetesinin verdiği habere göre Mısır Başvekilii Nahas Paşa Mısır'dan yakından alâkadar memleketleri ziyaret edecek ve Londradan ayrıldıktan sonra sırasıyla Paris, Berlin, Prag ve Viyanayı ziyaretten sonra bir müddet Orta Avrupada istirahat ederek ağılebi ihtimal Romanya ve Ankara tarikile Mısır dönecektir.

Necaşi Habeşistana dönüyor

Geri kalan yerlerin İngiltereye, İsveçe ve İsviçreye verilmesini isteyecek

Londra, 29 (A.A.) — Deyli Herald gazetesi Necaşinin Habeşistana avdeti hazırlandığını haber veriyor. Bu gazete, Negüsiün Habeşistana yalnız avdet edeceğini ve daha evvel Millet-

ler Cemiyetindne iki milyon nüfuslu Garbi Habeşistan üzerinde İngiltereye, İsveçreye ve İsveçe idari bir manda verilmesini istemek niyetinde olduğunu bildirmektedir.

Troçki sorgudan geçirildi

Osloda nezaret altında bulunduruluyor, Norveçten çıkarılırsa Amerikaya da gidemeyecek

Oslo, 29 (A.A.) — Norveç ajansının bildirdiğine göre, Troçkinin Norveçte ikameti için riayet etmesi lâzım olan şartları ihlâl etmediği hakkındaki iddiası Norveç makama-

tnca kâfi görülmemiş ve kendisine imza edilmek üzere yeni bir beyanname tevdiine hükümetçe karar verilmiştir.

Troçki bu beyannameyi imzalamıştır.

Troçki, yanında polisler olduğu halde, şahit sifatile istima olunmuş ve Rus mahafili ile fikirleri hakkında muhaberede bulunduğunu teyid etmekle beraber suikast teşkilâtına asla iştirak etmediğini söylemiştir.

Londra, 29 — Troçkinin Norveçte kalması için kendisine teklif edilen şartları kabul etmediği için nezaret altına alındığı haber verilmektedir.

AMERİKAYA KABUL EDİLMİYECEK

Vaşington, 29 (A.A.) — Troçkinin dostlarla dış bakanlığa bir istida vererek eğer Troçki Norveçten çıkartılırsa kendisinin Amerikaya girmesine müsaade edilip edilmeyeceğini sormuşlardır.

Verilen cevapta İngiliz komünist mebusu Gallaşerin Amerikaya girmesine nasıl müsaade edilmemiş ise Troçkiye de müsaade edilemeyeceği bildirilmiştir.

Genel Kurmay Başkanı Giresunda

Giresun, 29 (KURUN) — Genel Kurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, beraberlerinde Korgeneral Kâzım ve maiyetleri olduğu halde, bugün saat 14 de şehrimizi şereflelendirdiler. Misafirlerimizi hükümet erkânı ve memurlar, şehrimizdeki alay subay ve erleri ile kadın erkek büyük bir halk kütlesi Tayyare Düzü denilen yerde karşılamıştır.

Mareşalin yarım Güreleye gitmesi muhtemeldir.

30 Ağustos

(Ust yanı 1 incide)

sedler yapılır, kürsüler donatılır. Sakarya, belki yaradılış günlerinden beri akan bir sudur. Fakat o ırmak, bir kaynakla bir deniz arasında çağlarca köpürmekten başka bir şey yapmamıştır. Onu bir coğrafya parçası. İğinden çıkarıp tarihe sokan, bütün Türk ülkesinin can damarı haline koyan, son zafer oldu. 30 ağustos, işte bu son zaferin son tepesi, kahramanlığın son ucu, savaş destanlarının en parlaklarıdır.

Zafer Bayramı

(Ustyam 1 incide)

tos günü ordularına (Akdeniz!) hedefini işaret ederken Türk milletine (hiç durmamak ve daima ileriye doğru yürümek, hem de her türlü engellere karşı yılmınlık getirmeden yürümek) umdesidir. Dünyada her muvaffakiyet, her muzaferiyet daima bir merhalelidir. Fakat bu merhalede durup dinlenmek isteyenler için muhakkak olan akibet elde edilen muvaffakiyeti ve muzaferiyeti bir gün kaybetmektedir. Onun için daima ileriye doğru gitmek ve her muvaffakiyeti ve muzaferiyeti muhafaza etmek için mutlaka yeni muvaffakiyetler ve muzaferiyetler kazanmak gerektir.

ASIM US

Bütün dünya karşısında, Türkiye başına dev büyüklüğünü, yıldırım hızını, şimşek parlaklığını o verdi.

Dünyanın asıl erişilmez, yaşamamış "Şehname", si Sakarya kıyılarında kanla yazıldı. 30 ağustos bu destanın son mısraı ve güneşten imzasıdır.

Zafer, ne kadar büyük olursa olsun, bizi kendimizden geçiremez. Tarihe girmemiş karanlık çağlardanberi Türk, kılcında şanlı utkuların çelengini taşıdı. Çin duvarlarından, Himalayalar üstünden aşan Altınordular yalnız bir ölüm kasırgası değildi Batıya zekânın ışığını da onlar götürdüler. 30 ağustos kutlulamamız, onunla öğrenmemiz, onu sade bir zafer gibi anlamadığımızı gösterir. Biz bu uğurlu günde soyumuzun özündeki eşsiz cevheri bulduğumuz için seviniyoruz. 1918 de bizimle birlikte bir çok devletler zincire vurulmuştu. Buniar arasında tekniği bizden yüksek, tutarı bizden çok, silâhi, bilgisi, fenni bizden keskin uluslar vardı. Fakat o zinciri ilk biz kırdık. Sonradan kalkınanlara örnek biz olduk.

30 ağustos bir yandan kurtuluşumuzu müjdelediği, bir yandan da yüreğimizin, kanımızın üstünlüğünü gösterdiği için kutludur.

S. Gezgın

Resim sergisinde ne var ne yok

Şeri!. Yeni bir ressam..

Ultra modern bir ziyaretçi ile sergide ayak üstü neler konuştum?

Tanınmış bir ressam kadın olduğunu sonradan öğrendiğim mihmandarım:

— Hayır, dedi. Sergi asıl binada değil. Eski sarayın ışık tertibatı bir sergi yapılamıyacak kadar fenadır; onun için sergiyi binaya daha sonradan ilâve edilen yan resim salonuna açtık.

İçeri girdim. Bir resim sergisi bir çok noktardan görülecek şeydir. Çünkü memleketin en tanınmış adamlarının orada bulunduğunu bir tarafa bırakırsanız, şehrin en fantastik kadınlarından en entellektüel yüzlerine kadar güzel, çirkin, boyalı boyasız hepsine orada tesadüf edersiniz.

Akademiyenin yarım asırlık resim sergisinde de neler yok?

Bir aralık, Namık İsmail köşesinde, balıklar tablosunun bir akşamcıyı hakikaten imrendirecek dişiği karşısında sarışın bir yüz nazarı dikkatimi celbetti.

Ben bunu tanıyorum. Serginin bütün teşrifatını bir tarafa bırakarak bir gazete fotoğrafçısı kadar lâübalilikle bu sarışın yüzün etrafında dolasmaya başladım.

Evet, tanıyorum. Fakat nereden?

Sonra birdenbire elimi, bu meseleyi halletmek için çalışan alnıma götürdüm:

— Buldum, buldum, dedim. Kendi kendime; sarışın kadın bir çok filmlerini seyrettiğimiz Jan Harlo değil mi?

Bir arkadaşım:

— Evet, dedi. Yanıldığını hiç zan etme azizim. Ne kadar doğru görürsün o kadar doğrudur. Eğer Greta Garbo ile Marlen Dietrich de görmeği istersen?

— Teşekkür ederim, diye cevap verdim; şimdilik sergiyi görmek istiyorum.

Yarım asırlık resim sergisinin büyük nusuyetlerinden biri de yarım asır içerisinde muhtelif değişiklikler geçirmiş olan resim tarihimizi hemen hemen hiç yorulmadan ve akademi direktörünün büyük bir nezaketle hazırladığı hasır koltuklara oturarak elinizle tutabileceğiniz kadar yakın bir şekilde seyretmeniz oluyor.

Birinci kat salonda yeniden bulunduğu mihmandarım:

— Doğru düşünüyorsunuz, dedi. Bu işi yapabilmek için hakikaten yorulmanız hiç lüzum yok. Meselâ ilk resim üstadlarımızdan biri olan Hamdi Beyin şu Harem tablosuna bakınız.

— Evet.

— Bu tabloda ne görüyorsunuz?

— Dört kadın ve arkalarında çinili bir duvar.

— Daha başka?

— Affedersiniz, başka bir şey görüyorsunuz.

— Hayır, onu söylemek istemiyorum. Dört kadın görüyorsunuz, doğru. Fakat nasıl kadınlar? Dikkat edecek olursanız yüzlerinde elli yıl evvelki harem bütünü hususiyetlerine vakıf olacaksınız. İşte kim bilir hangi vahşi bir vadiden getirilmiş bir kadın. Yanında ayakta duran bir Çerkes. Onun yanındaki belki Budapeşteli bir kadın. Daha sonra hiç şüphe etmeyiniz ki öteki halis bir Türk. Yalnız birleştikleri tek bir nokta var: Esaretin yüzlerine verdiği hüznün...

Genç mihmandarımın büyük bir belâgatle anlatmaya çalıştığı tabloya doğru sokuldum: Adeta, kadınlar birdenbire belli belirsiz bir hadise ile orada canlanacaklar gibi geldi.

— Evet, dedim, sanat!

Jan Harlo benzeri kadın:

— Sanat!. Dedi.

Sonra:

— Şeri, diye atıldı. Yeni bir sonbahar kostümü yaptırdım; bana âşik bir ressam tavsiye eder misiniz?

Jan Harlo benzerine D grubundan bir ressamı tavsiye ettiler.

Birinci ve ikinci odalardan çıkıyorum. Kısa bir merdiven. Başka bir oda. Burası müstakil resamlara tahsis edilmiş. Birdenbire yanı başımda genç, teşebbüslü bir bay..

Tuhaf şey. Bugün de ters taraftan kalkmışım. Bu simayı ben tanıyorum ama.

Bir aralık:

— Canım, hele dur, dedim. Hatırlayıcıya kadar şöyle yanından bir kırıvereyim.

Fakat bir ses:

— Dur bakalım dur yahu. Nereye gidiyorsun öyle. Bir kahvenin kırk yıl hatırı vardır, efendi!

— Aman efendim cidden affımızı rica ederim; hiç tanyamadım. Ne kadar gençleşmişsiniz. Süleyman Nazif sağ olsaydı..

Yanıdaki kütüphaneler direktörü:

— Hakikaten, dedi. Efendi hazretleri gençleşiyorlar.

Müsaade ediniz de üstadın adını zikretmiyeyim. Sözlere kendisini tanıyanlar tanır.

Lezzetli bir tebessüm içindeydi. Kendisini bu halile ilk defa görüyordum.

Tabii bu tesadüften istifade etmeğe çalıştım:

— Üstad şu resmi nasıl buluyorsunuz?

— Hangi resmi?

— İşte şu karşıki cephedeki kadın resmini?

— Git Allah aşkına çocuk. Apte. simi tazeliyerek geldim. Beni günaha sokma!

— Aman üstadım; bir sanat eseri hakkında fikir söylerken de..

— Sen şimdi benden mutlaka lâf mı almak istiyorsun?

— Yok. Yalnız şu resim hakkında fikrinizi sordum.

— Limona benziyor.

— Ama yaptınız ha.

— Tabii limona benziyor. Yalnız ressamlar mı bizi istediklerine benzetecekler; onların yaptıklarını da biraz biz benzetelim! Kadın göğsü limon, kolları da akciğer.

Baktım ki bugün üstadla pek konuşulacak gibiyim değil. Pey ultra modern. Hemen sıvıştım.

Serginin D grubunda da büyük bir faaliyet var. Bilhassa genç ressamın eserlerini izah etmek için bir hayli ter döküyorlar. Bir tablonun karşısında işittiğim bir konuşmayı aynen yazıyorum:

Ressam — İşte size taze meyvalardan yapılmış bir yemiş tablosu. Şu gördükleriniz..

Ziyaretçi — Her halde bir korpuz dilimi olacak!

— Hayır efendim, bir üzüm salkımı.

— Ya?

— Bunlar?

— Bunlar da su kabağına benziyorlar.

— Hayır efendim, onlar armuttur.

— Allah Allah.. Ya bu kiraz tanelerine benziyenler?

— Ne kiraz tanesi efendim, kesilmiş bir portakalın iç tarafı.

Bu sırada ben de kendimi tutamadım:

— Peki, dedim. Yemişlerin arasındaki bu iskambil kâğıtları ne oluyor?

Genç ressam:

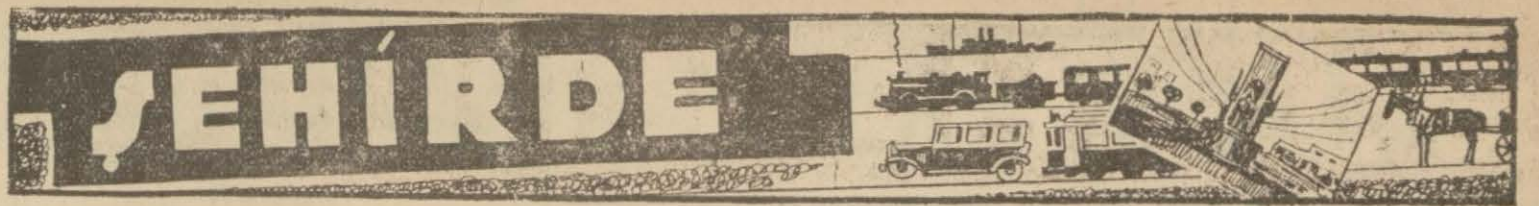
— Ha!. Dedi. Bu iskambil kâğıtları mı? Onlar da kompozisyonu tamamlamak için aradan çıkan beklekli kâğıtlar.

İşte size D grubundan bir yemiş tablosu. Arzu ederseniz buyurabilirsiniz.

K. H.

Namık İsmail için

Beyoğlu halkevi san'atkar Namık İsmailin ölümü yıldönümü dolayısıyla yarın saat 17,30 da merkez salonunda bir toplantı tertip etmiştir.

Şehitlikte dünkü tören

Saylavlar heyeti Edirnekapı şehitliğindeki âbideye çelenk koydu

İlerleme yolunda bir adım daha

Dün Unkapanında Gazi Köprüsünün ilk temel taşı atıldı. Böylelikle bütün memleket bugünkü zafer bayramı için hazırlıklar yaparken İstanbul da ilerleme yolunda bir adım daha atmış oldu. Gazi köprüsüne başlamak İstanbul halkı için olduğu kadar İstanbul belediyesi için de en sevincil bir hadisedir. İçişler Bakanı Şükrü Kayan başkanlık etmesi ve bu vesileden istifade ederek bir nutuk söylemesi, temel atma törenine ayrı bir onur vermiştir. Sayın Bakanın nutku, İstanbulun bayındırlık hayatında unutulmıyacak kadar değerlidir. İsmet İnönünün: "İstanbul bir şehir değil, bir ülkedir.. Şeklindeki çok güzel bir ifadesini hatırlatan bu sözler Cumhuriyet Hükümetinin İstanbul hakkındaki duygularını ve düşüncelerini göstermesi itibarıyla ayrı bir kıymeti haizdir.

İç Bakanımız

Dün Matbuat erkânına bir çay ziyafeti verdi

İç İşleri Bakanı ve Parti genel sekreteri B. Şükrü Kaya dün akşam Park otelde matbuat erkânı ile konuşup tanışmak için bir çay ziyafeti vermiştir. Ziyafette Dış İşleri Bakanı B. Tevrik Rüşti Aras da bulunmuştur. Toplantı samimi sohbetlerle sekiz buçuğa kadar sürmüştür.

Başbakanımızın iş Bankasına cevapları

İş Bankasının kuruluşunun 12 nci yıldönümü münasebetile çekilen tazim telgrafına Başbakanımız General İsmet İnönü şu cevabı vermişlerdir:

İş Bankası U. Müdürü Muammer Eriş

İstanbul
Dolmabahçede
ŞEHİR

Memleketimizin iktisadî ve malî hayatında yüksek hizmetlerle değerli bir yer tutmuş olan İş Bankasının yıldönümünü sevinçle kutulayarak yüksek idareniz altında Bankaya mütemadi muvaffakiyet ve hizmet dilerim.

Cevat Abbas Güler
Bolu meb'usu İş Bankası meclisi idare reis vekili

Memleketimizin iktisadî ve malî hayatında yüksek hizmetlerle değerli bir yer tutmuş olan İş Bankasının yıldönümünü sevinçle kutulayarak yüksek idareniz altında bankaya mütemadi muvaffakiyet ve hizmet dilerim.

Başvekil İsmet İnönü
İmza
İSMET İNÖNÜ

Yukarıda: General Naci nutkunu söylüyor. Aşağıda: Heyet âbideye geliyor.

Büyük Millet Meclisi namına memleketimiz içindeki şehitliklere çelenk koymak üzere seyahat eden saylavlardan mürekkep heyet dün sabah saat on birde Edirnekapı şehitliğine giderek hazırlanan bir çelenği âbideye koymuştur.

Bu münasbetle heyet arasından general Naci bir nutuk söylemiştir. Heyet Çanakkale şehitliklerine çelenkler koymak üzere hareket etmiştir.

Dün geceki cinayet

Kadın yüzünden bir adam öldürüldü

Ortaköyde dün gece saat onda bir cinayet olmuştur.

Hüseyin adlı biri, bir kadın rekabeti yüzünden Rıza adlı birinin eve giden yolunu kesmiş ve tabanca ile iki el kurşun sıkarak Rızayı kalbinden ve karnından yaralayıp öldürmüştür.

Hüseyin yakalanmış ve zabıta tahkikata başlamıştır.

Askerî mütekaatler cemiyetinde bir büro kuruldu

Umum mütekaidini askeriye cemiyeti

30 Ağustos

Bugün yapılacak tören programı

30 ağustos Zafer bayramı münasebetile bugün yapılacak olan törenin programı şudur:

Kıtalar, mektepler, sivil teşekküller saat 9,5 da Beyazıt meydanında toplanacaklardır. Nutuklar söylenip şehit askerler selâmlandıktan sonra Harbiye bandosunun iştirakiyle geçit resmi başlayacaktır. Alay doğru Taksim'e gidip âbideye çelenk koyacaktır.

Gece Beyazıt ve Taksim meydanlarında muzikalar çalacak fener alayları yapılacaktır.

Halı sergisi

Valinin güzel bir nutku ile açıldı

İstanbul şenlikleri münasebetile tertip edilen Türk halı ve seccade sergisi dün saat 13,30 da Sultanahmet Aya-sofya hamamında açılmıştır. Serginin açılma töreninde vali Muhittin Üstündağ, matbuat genel direktörü Vedat Nedim Tör, müzeler direktörü Aziz, ve evkaf direktörile bazı saylavlar hazır bulunmuşlardır.

Sergiyi kısa bir nutukla açan vali, nutkunda Türk halıcılığının tarihî kıymetinden bahsetmiştir. Sergide bulunan büyük kıymetli haiz halılar arasında 13 cü asırdan 19 cu asıra kadar dokunmuş ve Türk islâm eserleri müzesinden alınmış ipek halılarla bazı hasusi eller ve ticarethanelerden tedarik edilmiş halılar bulunmaktadır. Sergi 14 eylül akşamına kadar her gün herkese açık duracaktır.

Sporcular şerefine merasim yapılacak

Olimpiyatlara iştirak eden sporcular şerefine Beyoğlu halkevi tarafından yarın Taksim stadında bir tören yapılacaktır.

Törene saat 16 da İstiklâl marşıyla başlanacak ve daha sonra halkevi başkanı ve spor kurumu başkanı birer söylev vereceklerdir.

Söylevlerden sonra müsabakalarda kazanan görecşiler halka takdim edilecek ve bazı gösteriş müsabakaları da yapılacaktır.

ti asker mütekaatlerle yetim ve dulalarının maaş tahsisi ve sair işlerini bir ücret ve bedel bukabili olmaksızın takip ettirmek üzere cemiyet merkezinde mütehasıs zevattan mürekkep bir büro vücuda getirmiştir. Arkadaş ve ailelerinden bu gibi işleri olanların her gün öğleye kadar büroya müracaat edebileceklerdir.

Balkan festivali dün gece Taksim bahçesinde verilen ilk müsamere ile başlamıştır. Soldaki resimde dün gelen Romen heyetini, sağda dün açılan halı sergisinden bir köşeyi görüyorsunuz.

Hergün bir hikâye

CANİ

Çeviren: Vir Gül

Yemekten sonra oturma odasına çekilmişler, koltuklara uzanmışlardır. Sigara dumanları halkalana halkalana tavana doğru yükseliyordu. Söz döne doluşa cinayet mevzuu üzerine geldi. O hafta içinde gazeteler bir çok heyecanlı cinayetlerden bahsetmişlerdi.

Bu cinayetler birer birer anlatıldı. Nihayet birisi:

— Zaman! Dedi.

Sigarasından bir halka daha savurdu Andre:

— Hiç bir devirde cinayet eksik olmaz. Siz ne dersiniz?

Sorduğu bir avukattı.

— Bana mı soruyorsunuz? Dedi.

Benim kanaatimce dün ne kadar cinayet oluyorsa bugün de o kadar oluyor, yarın da o kadar olacak... Çünkü herkes canidir.

Avukatın sözleri odada bulunanların yüzlerinde ayrı ayrı tesir bıraktı. Kimisi gülümsedi. Kimisi hayret etti. Kimisi alâka duydu, dinlemeğe hazırlandı.

Bir tanesi de sabırsız davrandı:

— Fikirlerinizi izah ederseniz memnun kalırız, dedi.

— Hayhay. Mesleğim de edindiğim tecrübeler bana göstermiştir ki her insanda cinayet işlemek temayülü vardır. Bu temayül ya terbiye, ya baskı, yahut da hayat şartları altında kaybolur. Fakat, bana göre cinayeti düşünen de, işlemeye veya işlemeye teşebbüs etmeye bile canı sayılmazdır.

Herkes susmuş dinliyordu. Avuktan izahat işlemiş olan adam da susmuştu. Bu sefer başka biri:

— O halde, dedi. Siz de...

— Evet. Ben de, hepimiz gibi bir caniyim.

— Bir cinayetinizi anlatır mısınız? — Anlatayım. Hem de en büyük cinayetimi.

Mektepten çıktuktan sonra bir avukatın yanında çalışmaya başlamıştım. Bu adam devrinin en tanınmış avukatı idi. Yaptığı müdafaalarla en müşkül davaları kazanmış, kendini gerek halk, gerek meslek arkadaşları arasında sevdirmişti.

Bu adamı belki sevmiyen yalnız bendim. Çünkü son derece sert tabiatlı, asabi, müstebit bir adamdı.

Yanımda kâtip olarak çalıştığım halde bana çok şiddetle muamele ederdi. Bütün fikirlerini kabul ettirmek, her muamelede kendi dediğini yaptırmak isterdi.

Üstadımın emirlerine çar naçar katlanırdım. Çünkü ekmeğe parası çıkarmaya mecburdum. Hayatta her yerde bu kadar, belki daha çok müşkülâtla karşılaşacağımı düşünürdüm.

Bununla beraber üstada hiç isna mamıştım. Hayatım onun yanında bana bir azap gelirdi. Yazın iki ay kadar bir köye gittiği zaman dünyalar benim olmuş gibi sevinirdim.

Fakat, bir yaz bu sevincim de çok sürmedi. Daha fena bir netice ile bitti:

Üstad köyden gelirken yanımda kocaman bir köpek getirmişti. Köpek esasen sevmediğim bir hayvan-

dır. Fakat bu köpeğe karşı bende son derece büyük bir kin uyandı.

Lâkin, her hususta müstebit olan avukat bunda da kendi arzusunun yapılmasını istiyordu. Kâtibi ile köpeğinin iyi geçinmemesini doğru bulmuyordu. Bana müteaddit defalar köpeği sevmemi, okşamamı, alıp gezdirmemi söyledi. Buna elimden geldiği kadar ve mecbur olduğum için çalıştım. Fakat, köpek de inandırdan vaz geçmedi, ben de. Hulâsa, birbirimize düşman olarak kaldık.

Buna mukabil karabaşla üstadın dostluğu o kadar arttı ki birbirlerinden ayrılmaz iki insan, veya hayvan oldukları diyebilirim. Avukat, kendine yakıştıracak kadar çocuklaşıyor, hayvanla türlü oyunlara kalkıyor. köpek de kendisinden ümit edilemeyecek kadar zeki bir mahlûk oluyor, adeta dile gelip konuşacak kadar insanlaşıyor.

* * *

Aradan üç sene geçti. Ben gerek üstadın istibdadına, gerek köpeğin düşmanlığına tahammül ettim. Fakat ikisine karşı da kinim gittikçe arttı.

Nihayet bir gün bu esareten kurtuldum:

Avukat öldü. Herkesin acı duyduğu bu hadise beni adeta sevindirmişti.

— Üstadınızın ölümüne sevindiğiniz için mi kendinizi canı sayıyorsunuz?

Avukat sigarasından bir nefes çektikten sonra:

— Hayır, dedi. Dinleyin:

“Üstadın cenazesinden döndükten sonra ilk işim tabancamı alıp bahçeye gitmek oldu. Köpek kulübesinde sakin bir uykuya dalmıştı. Ayağımla dürterek uyandırdım. Hayvan yerinden sıçradı, havlıyarak üzerine atıldı.

Bağlı idi. Zincirini çözdüm ve geri çekildim. Köpek büsbütün hidete geldi ve üzerime sıçradı.

O zaman tabancamı çektim, hayvanın üzerine ateş ettim. Köpek, acı bir ses çıkararak yere serildi.

İşte, cinayeti işlemiştim. Öldürdüğüm alelade bir köpek değildi. Yanında senelerce çalıştığım adamın en sevdiği hayvan, ona en fazla bağlı olan mahlûk, onun yer yüzünde bıraktığı tek hatıra idi. Ben burada canımı kurtarmak için, üzerime saldıran bir hayvanı öldürmüştüm değilim. İçimden gelen bir kini teskin etmek için, her canı gibi vesile ve vasıta ihdas ederek, zavallı bir mahlûku öldürmüştüm.

YENİ BİR SERGİ

Öğretmenler tarafından vücuda getirilen resim ve elişleri sergisi dün sabah Fındıklı ilk okulunda törenle açılmıştır.

Sergide öğretmenlerin kurs müdreti içinde yaptıkları ciltler, resim ve sumenler, oyma ve kâğıt işler teşhir edilmiştir. Sergide 500 den fazla eser vardır.

BU GÜNkü
RADYO
PROGRAMI

BUGÜN

İSTANBUL — 12,30. Muhtelif plâk neşriyatı ve halk musikişi, 18. Taksim bahçesinden nakil, 19,45. Haberler, 20. Muhtelif sololar (plâk), 20,30. Stüdyo orkestraları, 21,30. Son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

BORSAS

29 8 1935

Hizafarında yıldız işaretli olanlar nazarında muamele görülmektedir. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

ARALAR

Sterlin	24	* Şilin Avus	24
* Dolar	26	* Turya	30
Frank	167	* Mark	30
Liret	55	* Zloti	23
* Belçika Fr.	4	* Pango	24
Drahmi	24	* Ley	16
* İsviçre Fr.	20	* Dinar	58
Leva	25	* Yen	34
Florin	4	* Kron	35
Kron Çek.	22	* Altın	951
Pezeta	16	* Banknot	243

CEKLER

* Londra	674	* Viyana	2225
* Newyork	179175	* Madrid	64335
* Paris	12085	* Berlin	19734
* Milano	104742	* Varşova	42325
* Brüksel	47141	* Budapeşte	42325
* Atina	8991	* Bükreş	1073570
* Cenevre	24350	* Belgrad	946987
* Sofya	6394	* Yokohama	270
* Amsterdam	11850	* Moskova	245782
* Prag	19210	* Stokholm	30825

ESHAM

İş Bankası	990	Tramvay	400
Anadolu	2515	* Çimento	1155
Rejl	180	* Unyon Del	000
Şir. Hayri	15000	* Şark Del	100
Merkez Bank	30	* Balya	100
U. Sigorta	10	* Şark m. ecza	100
Ponomont	710	Telefon	100

stikrazlar

* 1933 T.Bor. I	2330	Elektrik	30,00
" " II	217	Tramvay	31,70
" " III	2160	Rihtm	14,06
İstik. Dahill	9625	* Anadolu I	4540
Ergenli İstik.	9604	* Anadolu II	4540
1928 A M	1000	Anadolu III	4745
S. Erzurum	100	Müessesli A	4590

Tahviller

* 1933 T.Bor. I	2330	Elektrik	30,00
" " II	217	Tramvay	31,70
" " III	2160	Rihtm	14,06
İstik. Dahill	9625	* Anadolu I	4540
Ergenli İstik.	9604	* Anadolu II	4540
1928 A M	1000	Anadolu III	4745
S. Erzurum	100	Müessesli A	4590

Takvim

	PAZAR	Pazartesi
	30 Ağustos	31 Ağustos
Gün doğuşu	5 25	5 26
Gün batışı	18 46	18 44
Sabah namaz	4 45	4 45
Oğle namazı	12 15	12 14
İkindi namazı	15 58	15 55
Akşam namazı	18 46	18 44
Yatsı namazı	20 24	20 22
İmsak	3 37	3 39
Yılın geçen günleri	243	244
Yılın kalan günleri	122	121

Zahire satışı

İstanbul ticaret ve zahire borsasında dün muamele gören (kilo) maddeler:

Nev'i:	Kg. P.	Kg. P.
	En az	En çok
Buğday (yumuşak)	6	6,12,5
" (sert)	5,30	6
" (kızılca)	5,20	6
Arpa yemlik	4,30	
Mısır (sarı)	5,20	
Kuymeyi	12,4	12,18
Keten tohumu	9	
Nohut	6,10	6,27,5
Ceviz kabuklu	14,20	15
İç fındık	55,30	56,20
Yapak (Çanak kale)	60	

TAKSİM BAHCESİNDE

HALK
OPERETİ

Bu akşam 21,45 d
BEBEK SERGİSİ
Müsameresi
Şirin Teyze
Kukla ve saire

Yarın akşam Kadıköy Süreyyada
Sevda oteli

Hipnotizma

Dün ve Yarın Kitaplarındandır
Fiyatı 100 kuruştur

Klerans Terras
ESRARİYeni Şerlok Holmes Alen Diksonun
Heyecanlı Maceraları

Yazar: Arnauld G. Lopin

- 27 -

Çeviren: V. Gül

"Düşünün bir kere: Beni niçin ortadan kaldırmak istiyorlar? Böyle bir hareket harbiye nazırlığından beklenebilir. Askeri makam katilin bir zabit olduğunun meydana çıkmasını istiyorlar. Fakat onları Vilyam Bron'un katil olduğuna inandıranlar olmuştur. Hatta, belki uydurma deliller bile göstermişlerdir.

"O halde hakikatin anlaşılmasını için çalışanlar kimlerdir? Cinayeti işleyen casuslar. Biliyorsunuz ki Betsi Hogart Vilyam Bron'un metresi idi. Belki genci hakikaten seviyordu da, casuslar onun tayyareciden bir vesika çalışmasını istedikleri zaman, bu taleplerini reddetmişti.

"İşte bütün mesele bundan ibaret, azizim Merkley. Görüyorsunuz ya, bu anda iz aramakta değilim. İzi buldum. Benim işe karıştığımı ve kendileri için tehlikeli olmağa başladığımı görünce beni öldürmeğe kalktılar. Hatta bir tehdit mektubu bile aldım. Fakat bugün hayatımı benim yerime bana benzeyen adam kurban verdi. Kendisine acınacak bir adam olmadığı halde ölümünden çok müteessirim. Çünkü, ne kadar kabahat işlemiş olsa yine böyle bir ölümü haketmiş değildi.

"Fakat, ben bu ölümden istifade edeceğim. Rica ederim, Merkley, hakikati kimseye söyleme. Bırak onlar Trafalgar meydanında ölen adamın Alen Dikson olduğunu sansınlar. Bugünden itibaren Alen Dikson artık mevcut değil. Fakat mevcut olmadığı için daha tehlikeli bir hal alıyor. Ben yalnız isim değiştirmekle kalmıyacağım, yüzümü de değiştireceğim. Bu suretle Londra'da istediğim gibi dolaşacağım, kursun o tomobilden falan hiç korkmam artık... Senin arkandan ben de çıkacağım. Ev sahibim de iki gündenberi evde yok. Onun için, bu akşam burada olduğumu o da bilmiyor demektir. Benim yaşamakta olduğumu bilen bir kişi olacak: O da sensin, Merkley. Sana da itimat ederim, çünkü bana büyük bir dostluk gösterdin.

"Acaba gazeteler ne yazacaklar şimdi? Bunu merak ediyorum. İşin en garip ve en acıklı tarafı benim yerime ölen bu Stefens'in bana karşı duyulan sevgiden istifade etmesi olacak... Belki cenaze merasimimi de görmek isterim. "Hadi, şimdi ayrıalım artık. Evden beraber çıktığımızı görmesinler... Merkley elimi sıktı ve:

— İhtiyatsız davranmazsınız tabii dedi.

— Hiç merak etme. Vilyam Bron'la Betsi Hogart'ın katilini tutup teslim edinmeye kadar Alen Dikson mezarından dışarı çıkmıyacak...

Merkley'le aşağıya kadar indim. Kapıyı açtı çıktı, arkasından çeki kapadı. Pencereden baktım göremedim. Sis içinde kaybolmuştu.

Hemen yukarı çıktım. Pencerelerdeki çifte perdelerin inik olduğunu ve dışarıdan içerideki ışığın görülmeyeceğini düşündüm, endişem kalmadı.

Sonra tuvalet odama geçtim, yüzümün şeklini değiştirmek işine koyuldum:

Yüzümden boyalı bir ecza geçirdim, rengim sarardı. Burnumun altına da küçük bir bıyık taktım. Sonra başıma kendici icadım olan bir suyu sürdüm: Saçlarım bembeyaz oldu.

Şimdi sıra kılık kıyafeti değiştirmeye gelmişti. Üzerime ters yüzüne çevrilmiş bir pardesu giydim. Bir bavula da çamaşır koydum, başıma melon bir şapka geçirdim ve elektrikli söndürerek aşağıya indim.

Evden çıkarken içimde bir teessür duydum. Ne de olsa burada oldukça mesut günler geçirmiştim. İnsan alıştığı bir evi öyle kolay kolay bırakamaz. Ama ne yaparsınız, mecburdum.

Zavallı Bayan Doroti! Benim öldüğümü duyunca kim bilir ne kadar acıyacaktı? Cenazeme muhakkak gelirdi...

Sokak kapısını gürültü etmeden açtım. Etrafıma hemen bir göz gezdir-

dim. Sonra kapıyı kapadım, hızlı hızlı uzaklaşmağa başladım.

Yarım saat kadar sonra Leycester caddesindeki otellerden birine tüccar Con Harley adı ile yerleşmiş bulunuyordum. Hüviyetimi tevsik eden bir kağıdım yoktu ama, ertesi gün polise gidip hüviyet cüzdanımı kaybettiğimi söyleyecektim. Vaziyetime bakarak, elbette bana muvakkat bir hüviyet verilecekti.

Şüphesiz, polis hafiyesi vesikam, yarın nımdaydı. Onu, ceketimin astarı arasına sakladım. Üzerimi ararlarsa bulamayacaklardı. Fakat zora geldiğim zaman da çıkarabilecektim.

Şimdi, kendi kendime, Con Harley'in hayatta oynıyacağı rolün ne olacağını soruyordum. Bunu düşünürken biraz da endişe duymuyor değildim. Atladığım macera daha tehlikeli bir safhaya girmişti...

Otelde, banyo dairesile beraber bir oda tutmuşum. Odam pek lüks olmamakla beraber son derece iyi döşenmiş dayanmıştı.

O gece hemen hemen hiç uyuyamadım. Uyumama mani olan yalnız aklımdaki düşünceler değildi. Yatak da benim alışık olmadığım istikamette kurulmuştu. Evet, belki tuhaf gelir size. Fakat bunu çok tecrübe etmişimdir. Yatağım şimalden cenuba doğru, yani miknatisin gösterdiği istikamette kurulmuş olacak olursa uyku tutmaz beni.

Sabaha karşı yakındaki bir kilisenin çanları çalmağa başlarken ben uykuya daha yeni dalıyordum.

Tabii, sabahleyin de hiç neşem değildi. Zerimde olmaları kalktı. Banyo yaptım, makyajımı yeniledim. Sonra zihnim bastım, kahvaltımı getirttim.

Kahvaltımı getiren garsona sabah gazetelerini de almasını söyleyecektim. Gazeteleri benim hakkımda ne yazacaklar diye öyle merak ediyordum ki! Fakat hemen vazgeçtim. Çünkü sabah bah gazetelere sarılan bir müşteri otel sahibini şüpheye düşürtebilirdi. Bir cinayet işleyenler veya bir şey çalanlar cinayeti sabah hemen daima gazeteleri kapıyı açarlar. Bu da onların ele geçmesinde polislerin işine yarar.

Kahvaltımı ettikten sonra sokağa çıktım ve gazetelerimi kendim aldım. Hatta hepsini bir dükkândan bile almadım.

Yarım saat sonra tekrar otele geldim ve gazeteleri okumağa başladım.

Aman! Gazeteler benden öyle ehemmiyetle bahsediyorlardı ki! Şimdiye kadar benim hakkımda böyle şeylerin yazıldığını hiç görmemişim. Artık herkes benden kurtulduğu için âdeta mezarından indirilmeden evvel üzerime çiçekler serpiyorlardı.

"Daily Nevs" gazetesi bana "Polis hafiyeleri kralı", adını veriyor ve yerime geçecek kimsenin bulunamayacağını söylüyordu.

"Times" gazetesi hayatımdan uzun uzadıya bahsediyor, meydana çıkardığım vak'aları sayıp döküyor ve beni Şerlok Holmes'den üstün görüyordu. Diğer üç gazetenin ölümüne hakikaten acıdikları anlaşılıyordu.

Yalnız "Standard" gazetesi bütün diğer gazetelerden ayrılıyor ve şöyle diyordu:

"Mister Alen Dikson şöhretinin büyük bir kısmını tesadüflere borçludur. Bizim zeki polis müdürümüz Mister Mak Ferson bir çok araştırmalarında ona yol göstermiş ve bu suretle şöhretini temin etmiştir...

Düşenin dostu olmaz diyen atalar sözüne bu yazı ne güzel bir misaldir! Bunları Mak Ferson'un yazmış olduğu muhakkaktı. Ölümünden istifade ederek kendinden bahsettiriyordu.

Bu hareketine kızdım ve kendi kendime:

"Alacağı olsun!," diye söyledim. Hâdisenin hikâyesine gelince: bütün gazeteler bundan "dalgalık yüzünden bir kaza", kibi bağlıklarla bahsediyorlardı.

(Arkası var)

"Zinovyef ölü.. Kamenef ölü!,"

Sovyet Rusyada tethişçiler nasıl kurşuna dizildiler ?

Bütün benliğini kaybeden Zinovyef duvara iple tutturulmuş, Kamenef sakit kalmış ve ikisi kurşuna dizilirken diğer mahkûmlar hadiseyi seyretmişler

"Daily Express" gazetesi Varşova muhabiri Sovyet Rusyada idam edilen suikastçıların nasıl idam edildiklerine dair malûmat veriyor:

Moskovanın Lubyanka hapisane-i duvarları arasında 16 adam, arasında Zinovyef ve Kamenef de olduğu halde geçen salı günü şafakta kurşuna dizilmiş, kıvrılarak düşüp ölmüştür.

Böylece Staline karşı suikast tertip etmiş olan fesatçıların ilk kafile-i cezalarını hayatlarıyla ödemiş oluyor.

Lubyanka mahpesinin dört köşe duvarları arasında suikastçılar muhakemelerinin son safhasında göze çarpan asabi buhran içinde ölüyorlardı.

Zengin bir yahudi tacirin oğlu olan Zinovyef, çekayı teşkil edenlerden biri sıfatıyla aynı duvara dayanarak kendi düşmanlarından yüzlerceğini burada öldürmüştü. O günler, kendisinin iktidar sahibi olduğu günlerdi.

Şimdi kendisinin ölümünde bir istihza manası saklıydı.

Zinovyef idam yerine götürüleceği zaman yere yığılmıştı. Muhafızlar onu yerden kaldırmış, duvardaki çengellere iple tutturmuşlardır. Orada kendinden geçmiş ve son ateş emrini veren sesi hiç işitmez bir halde sarkık duruyordu.

Bolşevizmin başlıca fikri kuvvetlerinden biri olan ve o zamana kadar maddi cesareti asla göze çarpmamış Kamenef şayanı dikkat bir tezat eseri gösteriyordu. Kurşuna dizileceği duvara doğru yüzü kireç gibi oldu.

Adeta mühim, fakat müşkül bir konferansa gidiyormuş gibiydi.

Her ikisi de öldükleri zaman 14 diğer idam mahkûmu onlara bakıyordu. Onların sırası geldiği zaman, pek azı ölümü cesaretle karşılayabildiler.

Bazıları Ogpu (gizli polis teşkilatı) nin vaadine aldanmış olduklarını söylüyorlardı. Gûya kendilerine suçlarını itiraf ettikleri takdirde hayatları bağışlanacağı vaad edilmişti.

Son dakikaya kadar 16 mahkûm da kurtulacaklarını ummaktaydılar.

Öleceklerine dair haber, kendilerine salı sabahının çok erken saatlerinde verilmişti.

Müddeiumumî Vişinski hapisenin koridorlarından geçerek önce Zinovyef ve Kamenefin beklediği höcreye gitti. Ve:

"Affedilmek yok. İdama hazırlanmız.. dedi.

Ondan sonra bu haberi diğer 14

Zinovyef ile Kamenef

mahkûmun hücresine birer birer giderek bildirdi.

Tefhimden sekiz dakika sonra on tane Ogpu mensubu her höcreye giderek mahkûmları ikişer ikişer alıp taş merdivenlerden indirerek dört köşe duvarın arasına getirdiler.

Ve orada yine Ogpu'ya mensup 12 seçme asker bekliyordu. Bunlar ateş müfrezesi idi.

Yakasız gömlek ve bir pantolon giymiş olan mahpuslar bir araya toplandı. Etrafını 80 asker sarmıştı. Yanı başlarında mahkeme hâkimi ve a-

zaları bulunuyordu.

Mahkemenin kararı kendilerine okundu.

Sonra bir ses yükseldi: — Zinovyef, Kamenef!

Kamenef. Çar usulü beyaz sakalı itina ile taranmış olduğu halde ileriyeye doğru yürüdü. Zinovyef bayılmıştı.

İşte bu sırada idi ki askerler kendisini kaldırmış ve duvara götürerek ayakta durabilmesi için oradaki çengellere raptetmeğe mecbur kalmışlardır.

Troçki

Sonra her iki mahkûmun da gözleri bağlandı.

Zinovyef şimdiden ölmüş görünüyordu. Diğer 14 kişinin birden sesleri kesildi.

Ateş edildikten sonra cesetler dok torca da muayene edilmiş "Zinovyef ölü. Kamenef ölü!," sadası yükselmiş, nihayet gözlerinden bağlar çıkarılarak sıraya gelen diğer iki ki-

şinin gözleri bağlanmıştır.

"Daily Express" gazetesi Varşova muhabiri bu malûmatı vermek - teyken yine ingilizce bir gazete olan Morning Post idam hükmünün nasıl infaz edildiğine dair malûmat vermediğini yazıyor. Ancak cesetlerin idamdan sonra yakıldığını bildiriyor.

"Daily Express" gazetesi idam hâdisesini müteakip Troçkiye telefon edip ihtisasını sormuştur.

Gazete, Troçkinin bu suikast hâdisesinin hakikatinden şüphe ettiği - ni ifade eden bir beyanatta bulunduğunu yazıyor.

Troçki ezcümle demiştir ki:

"Umarm ki hakikat meydana çıkacaktır. Moskova hükümetini itti - ham ederim. Bunun delillerini ortaya koyacağım.."

"Daily Herald" gazetesi Moskova muhabiri suikastçıların idamından sonra bütün Sovyet Rusyada Troçkicilerin "temizlenmesi..," ameliyesine başlanacağını yazıyor.

Sovyet gazetesi "Pravda" on altı suikastçının idamının binlerce işçi tarafından hararetle tasvip edildiğini yazarken bunun henüz bir "başlangıç..," olduğunu işaret etmektedir.

Tetkik seyahati

Memleket müşaviri

Sadri Ertem aün

Rusyaya hareket etti

Sovyet Rusyada bir tetkik seyahatine çıkarak endüstri eserleriyle matbuat müesseselerini ziyaret edecek olan matbuat direktörlüğü memleket müşaviri B. Sadri Ertemle B. Kemal Ünal dün gece sabaha karşı Tophane rıhtımından hareket eden Sovyet bandıralı vapurla Odesaya hareket etmişlerdir.

Seyahat bir buçuk ay kadar devam edecektir.

Aynı vapurla Sovyet cumuriyetleri maarif komiseri Bubnof tarafından davet edilen 40 kişilik öğretmen kafilesi de hareket etmiştir. Öğretmenleri şehrimizin tanınmış kültür mensupları uğurlamışlardır.

Sovyetler birliğine giden öğretmenlerimiz şunlardır:

Bay Hilmi, İzmir erkek lisesi müdürü; Bayan Remziye, İzmir ilköğretim okulundan; Bay Ferit Saner, Edirne san'at mektebi muallimi; B. A - rif, Erzurum lisesi müdürü; B. Rauf, Samsun lisesi müdürü; B. Ali, Samsun ilk tedarisat müfettişi; B. Halil Kayseri lisesi resim muallimi; B. Remzi, Kayseri ilk tedarisat müfettişi; B. Muhittin, Eskişehir ilk tedarisat müfettişi; B. Ce-

Ispanya işlerine karışmak kabil midir ve doğru mudur ?

"İspanyada çarpışanlar üzerinde kimin en fazla otoritesi olduğunu ve ateşlerden kimin en fazla tesir gördüğünü sorarsanız şu cevabı verebilirim: Harbe mani olmak için en çok çalışan ve karşısındakilerle en çok çarpışan bu adamların hepsi birbirini anlarlar. Fakat, fanatizm ideoloji meselesi değil, tabiat meselesidir. Hattâ bir adamın bir nihayetten öbür nihayete geçmesini bile mümkün kılar. Burda hâkim olan mantık değil, ruhtur. Bu halde bulunanlar bitaraf bile olsa hiç bir otoriteyi dinlemezler ve onlara karşı kin besleler.

mil, Gariantepe kültür direktörü; B. Cemal, Elâziz kültür direktörü; Bayan Emine Çorum ilk mektep muallimlerinden; BB. Mehmet, Aydın köy hocası; Hıfzı, İstanbul Üniversitesi doçentlerinden;

BB. Rüşti, meslekî tedarisat müdürü; Hayri, kültür kurulundan; Dr. Bayan Melâhat, Ankara tarih dil fakültesi doçenti; BB. Nuri, Gazi terbiye enstitüsü riyaziye muallimi; Mustafa Nihat, Gazi terbiye enstitüsü edebiyat mu-

M. M. Vekâletinden:

Gedikli erbaş hazırlama mekteplerine talebe almıyor.

1 — Ankara ve Konyadaki Gedikli Erbaş hazırlama mekteplerinin ihzari sınıflarına 3 sınıflı ve gedikli orta kısmın 6. sınıflarına da 5 sınıflı köy ilk mektep mezunları alınacaktır.

2 — Bu mektepler yatılı ve parasızdır. Mektebe giriş şartları askerlik şube başkanlarından öğrenilebilir.

3 — Yukardaki şartları taşıyan ve gedikli erbaş olmağa istekli olan köylü çocuklarının en geç 20 Eylül 1936 tarihine kadar mensup oldukları askerlik şubelerine müracaat etmiş ve evrakını tamamlamış olmaları lâzımdır. (136) (4349)

allimi; Cemal Köprülü, Gazi terbiye enstitüsü almanca muallimi; Bayan Ulviye Aziz, Gazi lisesi ingilizce muallimi; BB. Halil Bedi, Gazi terbiye enstitüsü musiki muallimi; Ulvi Cemal, musiki muallim mektebi muallimlerinden;

Bayan Ferhunda Cemal musiki muallim mektebi muallimlerinden.

Bayan Halime, Ankara kız lisesi riyaziye muallimi; B. Nahit, Ankara kız lisesi edebiyat muallimi; Bayan Sıdika Ankara kız lisesi tarih muallimi; BB. Necmettin, İzmir kız lisesi müdürü; Rebi, Ankara İsmet paşa kız enstitüsü muallimlerinden; Ahmet Ekmel, Ankara san'at mektebi muallimi; Abdullah, zaffer Şevki, tıp fakültesi doçentlerin-

Dün ve Yarın

Tercüme Külliyyatı

İlk beş seri yani 50 kitabı tamamlanmıştır. 6 ncı serinin 8 kitabı çıkmıştır.

Almız ve okuyunuz!

Müracaat mahalli: VAKIT kitap evi

Ankara ticaret mektebi müdürü, Ali Rıza, Fen fakültesi doçentlerinden; Mu - den; Nebil, tıp fakültesi doçentlerinden Rakım, musevi lisesi türkçe muallimi; Bayan Nimet, Fatih 15 inci mektep muallimlerinden, Hüviyet Bekir, kız mu - allim mektebi usulü tedaris muallimi; B. Halit Adana lisesi direktörü.

Afrika No. 44

KALBE GİDEN YOL

YAZAN: KADIRCAN KAFLI

Aziz bu genç kızın kendisini umduğundan daha yaman bir şekilde büyülemiş olduğunu tekrar tekrar anlıyordu.

Bunu anladıkça da onunla anlaşamamak korkusu, demirden bir pençe gibi, kalbini sıkıyordu.

Geç vakit piyano durmuş ve Aziz olduğu yerde, olduğu gibi dalgın kalmış, hülya ve düşüncelerinden uyanamamıştı.

Neden sonra bir kapının açılıp kapanmasından çıkan bir gürültü onu uyandırdı. Doğrudu ve sesin geldiği tarafa doğru rast gele baktı. Orası Halil Toklunun caddeye açılan bahçe kapısıydı. Oradan beyazlara bürünmüş olan insan dışarı fırlamış bir yaz perisi çevikliğiyle deniz kenarına koşmuştu.

Yalıda evi veya köşkü olanlardan bir çokları gibi gerek Remzi beyin ve gerek Halil beyin deniz kenarında kazıklar üzerine oturtulmuş birer küçük banyo kulübeli vardı.

Beyaz bir bornuza bürünmüş olan Güler ıssız yalı caddesini sekiz on adımda genişlemesine geçerek banyolarına girmişti.

Aziz, odasına girip uyumak, kafasından çıkarıp atamadığı hülyalara hiç olmazsa orada devam etmek istedi. Fakat bunu da yapamadı. Gözleri Gülerin girdiği deniz parçasına saplı olduğu halde hiç kılmıdamadan yerinde kaldı.

Güler, el ayak çekildikten sonra kıvrılara geldiği söylenen bir deniz kızı gibi sulara daldı, çıktı, yüzdü ve çırpındı. Gecenin bu ıssız vaktinde bu öl - güen ışıklar altında büsbütün koyulaşan

sularla güçlükle görülebiliyor, ilk bakışta rast gele parlayıp sönen bir ışık parçasını andırıyordu.

Beyazlara bürünmüş olduğu halde gene bir peri kızı çevikliğiyle evine girdi.

Aziz o anda şu denizin, şu havanın kendisinden daha mesut olduğunu görüyordu. Çünkü onlar Güleri sarıyorlar, onu okuyorlardı. Güler onlardan kaçmıyor ve çekinmiyordu.

Odasına girerken bahçe tarafından uzun uzun nefes alndığını anlatan sesler duyuldu. O tarafa baktı ve Gülerin bir mayo ile evlerinin arkasındaki taraçada jimnastik yaptığını, ara sıra dim dik durarak ve kollarını yan açarak, gecenin bu temiz ve kokulu havasıyla göğsünü şişirdiğini gördü.

O da bitti ve bu sefer balkonda göründü. Ne zamandanberi Azizin yaptığı gibi denizi, gök yüzünü, ışıklar içinde sessiz uyuyan İzmirli beş dakika seyretti.

Hayat hep böyle mi geçecekti? Onu hep böyle sık sık görecek miydi?

Birinci sorgusuna:

— Evet!

Cevabını vermektan korkuyor, hat-

tâ kendisine acıyordu. Fakat onu hep böyle sık görceğine şüphe yoktu.

En sonunda onunla hayatını birleş-tiremeyeceksöyle sık sık görmek a - caba iyimiydi? İâkin ümitleri büsbütün kırılmamıştı. Bunun için, hele ondan uzak olarak yaşamaya ve görmemey gönlü razı olamıyordu.

Düşünüyor ve bir türlü gözlerini kapatarak uyuyamıyordu.

O, hayatın böyle geçmesine, genç kızı her gün böyle yakından görerek yaşamaya bile katlanacaktı. Fakat, Güler vapurda söylediği gibi hiç beklenmeyen bir zamanda başlı birisiyle anlaşır ve evlenirse?..

Annesinin Halil Toklu ailesi için:

— Halleri ve vakiteiri gittikçe düzeleceği yerde..

Dediğini de hatırlıyor; Hancı Cemal, Halil Toklunun beş yıl önceye göre on, on beş yıl ihtiyarlamış olmas.

Cemal Darıcıya layık olmadığı derecede saygı göstermesi birbirini ardından göz lerinin önüne geliyordu.

— Bundan bana ne?

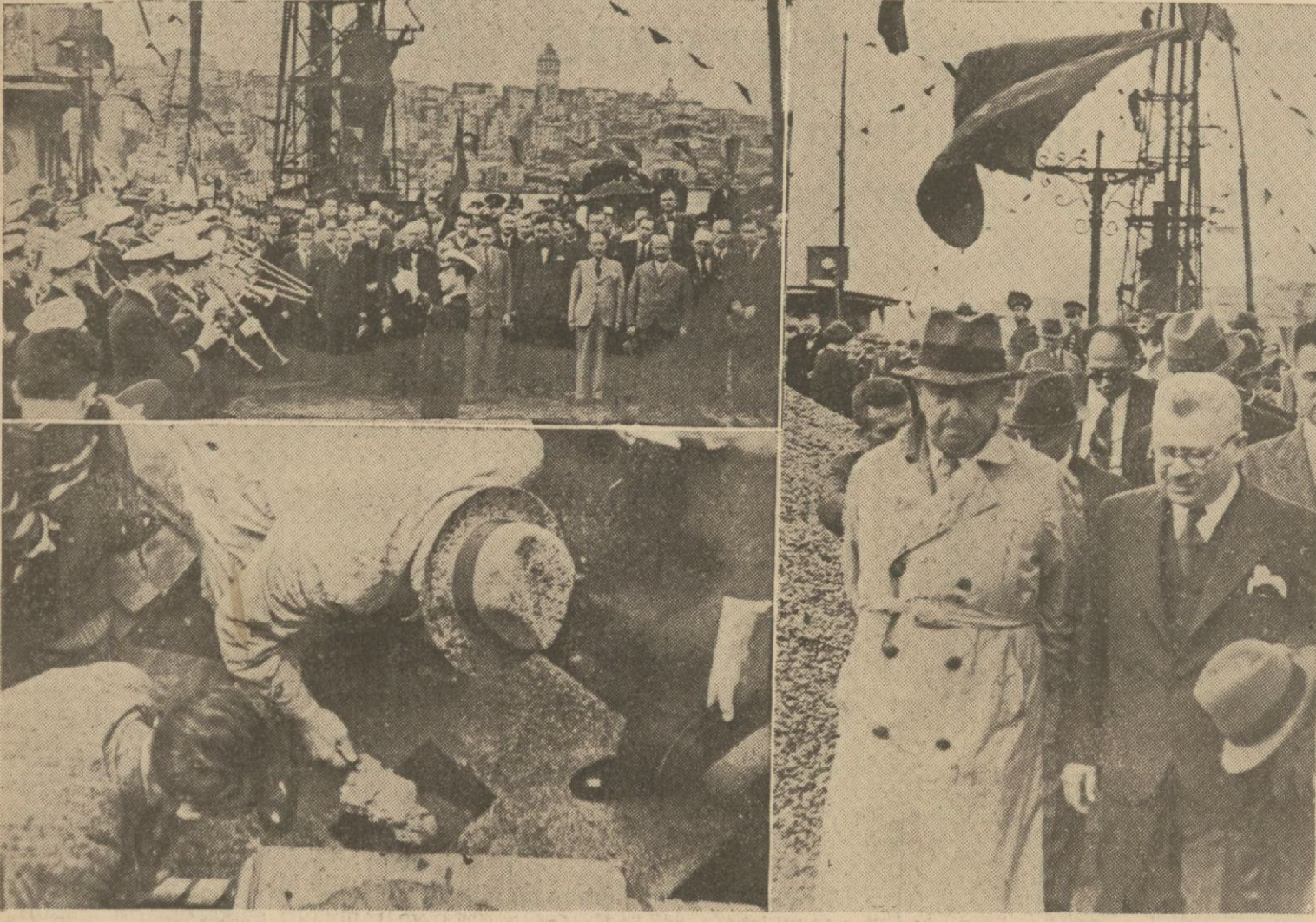
Demek istiyor, fakat bunu da ya pamıyordu.

— 32 —

Yatağında doğrulduğu zaman gece-

(Arkası var)

"İstanbul bir şehir değil, bir ülkedir."

Soldan: Temel atılırken. Alttta: İç Bakanımız temele harç korken. Sağda: İç Bakanımız, Başmuharririmiz Asım Us'la konuşuyor.

Temel atma töreni çok güzel ve heyecanlı oldu

Vali söylediği nutukta dedi ki:

"Buköprü İstanbulun simasını esasından değiştirecektir. Bugün İstanbul'un bünyesi, bir tek şahdamarla işlemesi beklenen bir insan bedenine benzer.,,"

Gazi köprüsünün temeli dün saat on beşte atıldı. Temelin atılacağı yerin etrafı bayraklarla süslenmişti.

Törene Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri Bay Şükrü Kaya ile İnhisarlar Vekili Bay Ali Rana, Parti grup reislerinden Bay Hasan Saka, bazı sayıtlar, Şehir meclisi azaları ve vilâyet ve belediye erkânı gelmişlerdi.

Törene başlanacağı sırada hava birdenbire kararmış, şiddetli bir yağmur yağmaya başlamıştır. Yağmur yarım saat sürdüktan sonra hafiflenişse de daha fazla beklenilmeyerek merasime Köprü başında inşa edilen muvakkat ahşap kulübelerden birinde başlanmıştır.

İlk olarak Vali ve Belediye Reisi Bay Muhittin Üstündağ şu nutku söylemiştir:

Dokuz yıllık geçmişi olan büyük bir teşebbüsün başarılmış yolunda yız. Bugün temelin atmak için bir başında topladığımız eski Unkapanı, yeni ve güzel adile Gaziköprüsünün yapılması İstanbul hayatında bir kaç bakımdan ölçüsü şimdiden verilemeyecek kadar büyük önem taşımaktadır.

Teşebbüsün 9 - 10 senedenberi geçirdiği safhaları bütün teferrüatle bilenler, bunun şehir tarihinde mühim bir fasıl tutacağını kolayca teslim ederler. Meydana getirmeye çalıştığımız bu eserin İstanbul için ehemmiyeti evvelâ belediyenin şimdiye kadar bu çapta bir eseri başarmış olması kendini gösterir. Gerçi Karaköy köprüsü hiç olmazsa bunun kadar büyük bir eserdir amma, bilirsiniz ki bunu belediye değil hükümet yapmış, büyük bir borçla karşıladığı parasile birlikte belediyeye devretmiştir.

Belediye yıllardanberi bu borcu ödemekte olduğu gibi daha otuz küsur sene faizle birlikte ödemeğe mahkumdur.

Borç bitmeden köprünün bitmemesini temin için belediyenin bu güne kadar ayrıca, daha bir milyonu müteceviz tamir parası sarfettiğini hatırlatmak lâzımdır.

Şimdi yapmakta olduğumuz bu köprünün ise bütün parası hazır. Kendisine ağır gelmeyecek bir tedbir-

Solda: Vali nutkunu söylüyor. Sağda: Temel atma töreninden bir başa görünüş.

le İstanbul halkı bu parayı seve seve ve sevine sevine karşılamak imkânını belediyesine vermek suretile kendi işinin ehli ve evinin reşit ve kâmil sahibi olduğunu açık ve kat'î surette göstermiştir. Bu itibarla da işin ehemmiyeti tebarüz eder.

Bu köprü İstanbulun simasını şüphesiz esasından değiştirecektir. Bugün İstanbulun, bünyesi bir tek şah damarla işlemesi beklenen bir insan bedenine benzer. Şehirde bütün hareket Taksim - Beyazıt arasındaki tek caddeye toplanmıştır. Kara ve deniz bütün nakil vasıtaları hep buraya akar, ve buradan ayrılır.

Resmî daireler, millî müesseseler, ticaret ve iktisat evleri, borsalar, irfan müesseseleri elhasıl hayat ve hareket ifade eden ne varsa hep bu daracık berzahta toplanmıştır.

Karaköy köprüsü üstünden insan olarak günde en aşağı 300 bin kişinin geçtiğini söylersem sözüme tamamen inanmız. Bu rakama cins, sürat ve mahiyet itibarile asla birbirine uymayan her türlü nakil vasıtalarını da eklerseniz durumun zorluğunu ve fecaatini ölçer ve takdir buyurursunuz.

İşte bu köprünün yapılmasına ve İstanbulun Beyoğluna ikinci bir şah damarile bağlanmasına saik olan bu esaslı sebep şehrin umumî hareket ve hizmetlerini makul ve mantıkî bir surette daha geniş ve daha müsait sahalara yayarak iyi bir inkisam ve ahenk tesisine imkân verecek ve şüphesiz arkasından getireceği kolaylıklar kadar güzellik de temin edecektir.

Aynı zamanda bu sayede şehir da-

İstanbul

Türklerin bedii hislerinin heyecanını taşıyacak ve onu aleme gösterecek bir şehir olacaktır

İçişleri bakanımızın güzel nutku

"Arkadaşlar, hemşeriler:

Vali ve Belediye Reisinin şimdi bize büyük salâhiyetle şehir için ehemmiyet ve kıymetini anlattığı bu köprünün temel atma merasiminde bulunduğuma çok seviniyorum. Köprü hakkındaki kanunun tanzimi ve Büyük Millet Meclisinde müdafaası şerefi de bana düşmüştü. Şimdi onu da hatırladım, böyle iyi bir şeye vasıta olduğuma sevindim. Köprüden Vali ve Belediye Reisinin dediği gibi emin ve ferah geçerken herkes gibi ben de sevineceğim.

Bu köprünün şekli, inşa tarzı, mevkii, fiatı, hattâ ihalesi hakkında çok uzun münakaşalar, müzakereler oldu. Güzel İstanbulun güzelleşmesi için her vatandaş aklının, hissinin ve vatanseverliğinin emrettiği kanaatleri söyledi, müdafa etti. Bunların hepsi lâyük olduğu ehemmiyetle tetkik edildi. Nihayet bu şekilde, bu tarzda karar kılındı. Kanaatimiz isabetin bunda olmasında ve taşıdığı büyük ada lâyük olacak evsafı haiz bulunmasındadır.

Bu köprü İstanbulun iki güzel yakasını birbirine birleştirecektir. Şehrin muhtelif parçaları arasında

zelleşmeğe, ilerlemeğe, medeniyetle sıhate, zevk ve neşeye ait bütün sosyal eserlere malik olmağa namzı hattâ mecbur bir beldedir. Hattâ bir rasi bir şehir, bir belde değil, bir büyük Başvekil İsmet İnönünün İstanbul imarına ait güzel bir vesile dediği gibi başlı başına ehemmiyetli bir ülkedir. Bu ülkeye sahip olanlar her şeye, herkese karşı ne olsun sa olsun ve her neye mal olursa olsun bunu muhafaza ve müdafaaya mecburdurlar. Medeniyetin şartlarına ve ihtiyaçlarına uymak, muhtelif fazanın ve müdafaanın en emin yollarından biridir. Tarih de şahitlik ki Türkler bu yolun ezeli ve ebedi yolcusudur.

Türkler bu şehrin eski surları etrafında akıttıkları kızgın ve kırmızı kanlarıyla şehire ebedî Türklük damgasını vurdukları gündünberi şehri hiç durmadan ve dinlenmeden daim ve daima güzelleştirmektedirler. Rüyalarındaki yüksek hislerinin ve bedii zevklerinin ve kalplerindeki ezeli aşkın ve zamanlarla alâkadar felsefelerinin Mermere ve tunca inkilâp etmiş abideleri ile bu şehrin yedi tepesini ve üç beldesini ayrı ayrı süslemişlerdir. Ne tarafa baksanız bir bir yüksek bir zevkin, erişilmez sanatın eseri olan mabetlerini, saraylarını, kervansaraylarını, yalılarını, köşüklerini, hastahanelerini, hamamlarını, mekteplerini, medreselerini, imaretlerini, çeşmelerini, havuzlarını ve sebillerini, türbelerini, yollarını, köprülerini, su yollarını hatıretlerle ve takdirlerle görürsünüz.

İstanbulu güzelleştirmekte, zenginleştirmekte ve süslemekte Türk nesiller arasında değil, her neslin fertleri arasında müsabakaya çıkmış gibidirler. İstanbulda güzel eserler bir saha değil, karanlık ve çıkmaz bir sokak bile bulmak güçtür. Türkler, kendilerinden evvel gelenlerin eserlerinden beğenip koruduklarından maadasının tezyinî zvelerini bulabilmek için toprakların çok altına inmek lâzım gelmektedir.

İstanbul o kadar Türktür. İstanbul şüphesiz tabiatın en çok lütfüne mazhar olmuş bir şehirdir. Fakat bundan büyük diğer bir mazhariyeti

(Sonu Sa. 10 Sü. 1)

Vali temel atılacak yeri gösteriyor.

3 üncü Dil Kurultayının 6 ncı günü

Alman bilgini Profesör Gize

Türk dili üçüncü kurultayı dün toplantılarına devam etmiş, çünkü toplantıda kurultaya davet edilmiş ecnebi profesörler söz söylemiştir.

Saat tam on dörtte Büyük Önder Atatürk mevkii almış ve başkanlık mevkiiinde bulunan kurultay asbaşkanı Bayan Afet celseyi açmıştır.

yorulmak bilmez genel sekreteri olan arkadaşım Bay İbrahim Necmi Dilmenin ve sair bilginlerin' yardımıle Türk ilmi hakkındaki araştırmalarda kuvvetli bir teşvik ve cidden sayanı dikkat bir hareketi başarmağa muvafak olmuştur.

Atatürk ve münevver arkadaşları-

İngiliz bilgini Sir Denison Ross

Sekreterlerden Bayan Esmâ Nayanın dün ü celsenin tutulmasını okudu; kabul edildi. Bundan sonra Atina üniversitesi filoloji profesörü Yorgi Anagnostopulos'a söz verildi.

Yunan profesörü Anagnostopulos kürsiye gelerek Fransızca olarak dedi ki:

nm yaptıkları işler hakkında kendilerine en çok şeref verenlerden biri olan Türk yazısına ve Türk diline ait büyük inkilâbı yakından tetkik etmekle ve Türk arkadaşlarının araştırma faaliyetlerinin mevzu ve gayesi olan ilmi meselelerin neler olduğunu öğrenmekle pek mesudum.

Sovyet bilgini Profesör Samoileviç

"Türk dil kurultayında hazır bulunmam hakkında lütfen vaki olan daveti geç aldığım için Türkçe ve Grekçenin müteakib tesirleri hakkında istediğim tezi hazırlıyacak vakit bulamadığıma müteessirim.

Bu tez iki kavmin aynı zamanda tarihlerini aydımlatacak ve müşterek hayatlarını medeniyet bakımından birlikte çalışma yolundaki mesailerini gösterecek mühim bir bahistir.

Bunu gelecek kurultaya kadar hazırlıyacağıma söz veririm.

Bugün sadece kibar dost Türk milletinin mukadderatını dahiyane ve münevverane bir surette idare etmek gibi eşsiz bir imtiyaz ihraz etmiş olan ve entellektüel kültürün âlicenap hâmisî sıfatile, eskiden sultanlara ika metgâh olan bu saraylarda ilim ve edebiyatın sönmez meşalelerini parlatan sonkelselâns cumur başkanı Atatürke saygılarımı sunmakla iktifa edeceğim (alkışlar).

Aynı zamanda kamutay başkanı ve kültür bakanını da saygı ile selâmlarım.

Kültür bakanı, Türk dil kurumunun başkanı sıfatile ve aynı kurumun

Bu kongreden elde edilecek neticelerin müstakbel Türk dilciliğinin inkişafı için çok verimli olmasını bütün kalbimle dilerim..

JAN DENİNİN NUTKU

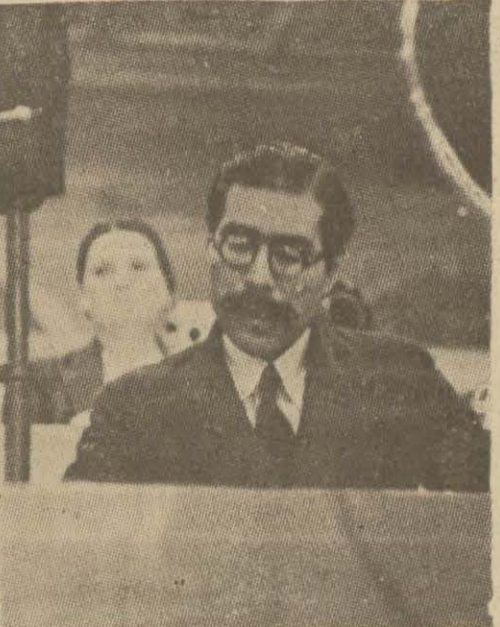
Yunan profesöründen sonra, sıra Paris şark dilleri okulu direktör muavinini ve profesörü Jan Deniye gelmişti. Tanınmış Fransız profesörü Türkçe'de "ler,, edatı mevzu tezine temiz bir Türkçe ile şöyle başladı:

"Burada arzedeceğim mütalealar yeni değildir. Ben bunları 1924 de Paris dilcilik sosyetesinde de arzetmiştim. Ve o tarihte aynı sosyetenin toplantılarına ait bir zabıtta bu mesrutatımın karanlık görünecek derecede muhtasar iki üç satırlık bir hüllâsası intişar etmişti.

Bu bir kaç satır, sonradan Finlandiyada türkolog Rasanen ile daha sonra maruf âlim Bay Kovalski tarafından iktibas edildi. Bununla beraber bu âlim benim bu husustaki noktâ nazarıma iştirak etmemektedir. Ve kendisinin bu husustaki makalesinden öğrendim ki benim nazariyem daha geçen asrda Macar bilgini Muskatsi tarafından serdedilmiş, fakat işin kühüne varılamamıştı..

Profesör Deni, bundan sonra Türk dilinde Fransızların substantif adını verdikleri "etre = olmak,, fiilinin bulunmadığını meselâ "Ben Türküm, sen Türksün, o Türktür,, denilecek yerde "Ben Türk, sen Türk, o türk,, denildiğini, cemi sigasının ise, "Biz Türk, siz Türk, olar Türk,, şeklinde ifade edildiğini kaydettikten sonra, garip sigası ziddinin bu şekline hassaten dik kat edilmesine işaret etti.

Türklerin sırf vuzuh kaygusile şahıs zamirini müsnetten sonra tekrar etmek itiyadını erkenden edinmiş ol-

Japon tarihçisi Bay Okubo

duklarını söyledi. Ve şu misalleri getirdi:

"Ben Türk ben,,

"Sen Türk sen,,

"Ol Türk ol,,

Fransız âlimi aynı şeklin bugün ve hattâ şark Türk lehçesinde muhafaza edildiğini söyledi.

İki zamirin mükerrer bir eleman olduğu için daha hafif tekellüm edildiğini ileri sürdü ve sözlerine şöyle devam etti:

"Ol Türk ol,, şekli pek eski zamanlarda kullanılmıştır. Bunun menfi şeklinde (ol) dan evvel bir (dağ) kelimesi vardır. (Dağ) menfi edatıdır. Bugün kullanılan (değil) kelimesinin de aslı (dağ - ol) dur.

(Ol Türk dağ - ol) gibi.

Demek oluyor ki, (ol) zamiri menfi şeklinde iz bırakmış, fakat müsbet şekilde "dur - mak,, fiilinin müzari ile tebedül etmiştir ki, tıpkı lâtince mukabili bulunan (Stare) kelimesi gibi o da (être = olmak) fiili yerine kaim olmuştur. Böylece (ol Türk durur) denir.

Ve Osmanlıca bir (d) harfinden sonra çifte (r) konarak yazılır. Ve (dürür) diye talâffuz edilirdi. Modern Türk dilinin (dur), (dür), (dir), (dir), ekleri bu şekilden doğmuştur..

Profesör izahatı neticesinde cemi edatı olan (ler) ve (lar) m (onlar) manasına gelen "olar,, zamirinden çıkmış olduğu mütaleasında bulundu.

PROFESÖR GİZENİN NUTKU

Müteakiben İstanbul darülfünunu eski profesörlerinden Alman türkologu profesör Gize kürsiye gelmiş ve Türkçe olarak demiştir ki:

"Türk dil kurultayına ikinci defa olarak iştirak etmek şerefini bana başlıyan Türk dil kurumuna en derin saygılarımı sunarım.

Alman ilim âleminin mümessili ve Almanyamın en yaşlı türkologu sıfatile Türk kurultayını yürekten kutular ve şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da önemli sonuçlar dileirim.

Türkiyede son yıllarda dilcilik alanında yapıla gelen hamleleri takip etmek ve bunun tanığı olmak benim için gerçekten sevinçtir..

Garip bir tesadüftür ki, 3 üncü Türk kurultayının toplandığı 1936 yılında Türk bilgisini alâkadar eden bir sıra eserler çıkmıştır. Türkiyede çıkanları bildiğiniz için tekrarlamıyorum. Yalnız Alman dilinde çıkmış olup bazıların haber alamadığını sandığım eserlerden bahsedeceğim..

Profesör Gize bu eserler arasında bilhassa çok değerli bir dil âlimi olan Karl Meyenhofun çıkardığı bir esere nazarı dikkati celbetti. Bu eser hakkında izahat verdikten sonra sözünü şöyle bitirdi:

"Bu kitabın değeri ne kadar yüksek sayılsa yeridir. Eğer, Meyenho-

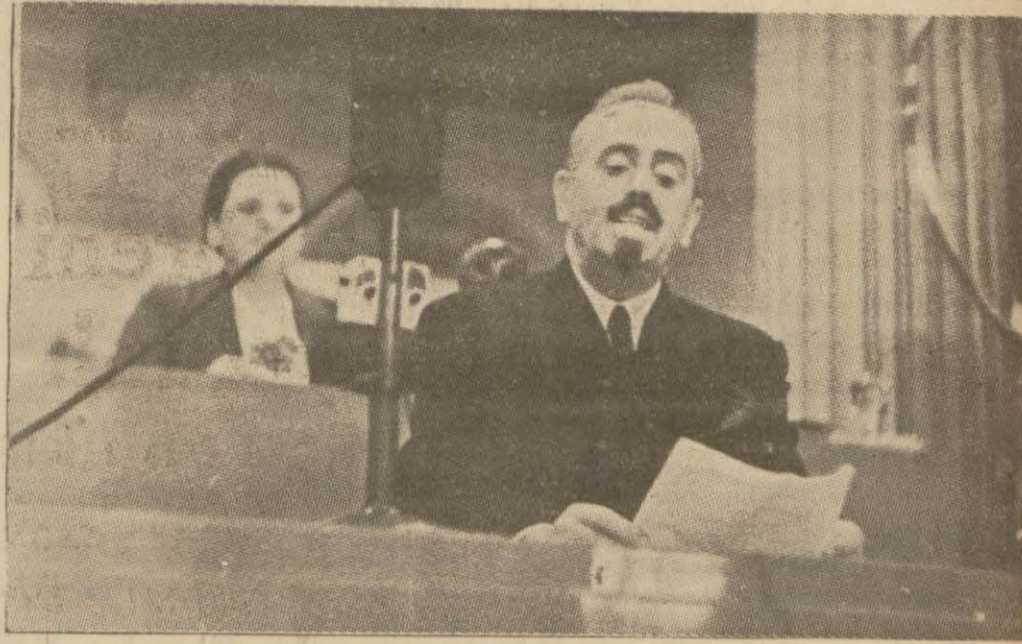
Bulgar bilgini Doktor Peter Niyatev

fun bildirdikleri hakikate uyar ve benim Türk dilleri hakkındaki görüşlerime yarasırsa Hindu Jermen ilmi sahasında fleksiyon mefhumu lûgatlerden çözülmek ve hiç olmazsa başka türlü formüle edilmek gerekir.

Dikkatli araştırmalarla şimdiye kadar Hindu - Jermen, Sami - Afrika

bir kanaat izhar edemiyoruz. Böyle olmakla beraber, bence yeni Güneş - Dil teorisi "söylenilen güçlüğüne rağmen,, ehemmiyetli ve enteresan bir etüddür.

Şimdiye kadar büyük muvaffakiyetler elde ettiğini gördüğümüz misafir seven dil kurumuna ilerisi için

İtalyan profesörü Bartellini

suretinde gruplara ayrılan dillerdeki müessir kuvvetlerin aynı olduğu ortaya çıkacaktır. Şu suretle dilcilik âleminin dikkat gözünü üzerine çekmiş olan ve bu defa kurultayda dinlemekle mübahî olduğum esaslarına göre çok kuvvetli görünen Güneş - Dil teorisinin de gösterdiği dillerin bir asıl-

de feyizli ve daha çok başarılı çalışmalar diler ve varmak istediği gayelerin hepsine kavuşmasını temenni ederim..

Bulgar âlimi sözünü şöyle bitirdi:

"Atatürkün gazetelerde okuduğum ecnebi âlimlere karşı söylenmiş söz-

Fransız Türkoloğu Prof. Jan Deni

dan çıkmış olacağı düşüncesi başka bir cepheden teyyüt etmiş oluyor..

PROFESÖR MİYATEFİN NUTKU

Profesör Gizeden sonra kısa bir fasılayı müteakip Sofya millî kütüphanesi şark şubesi şefi doktor Peter Miyatefe söz verildi. Doktor Miyatef Türkçe olarak ezvümle demiştir ki:

"Bulgar hükümeti, Bulgar maarif vekâleti ve millî kütüphane namına üçüncü Türk dil kurultayını selâmlarım. Beni davet etmekle memleketime verilen şeref dolayısıyla gönülden teşekkürlerimi sunarım.

Davet haberini geç aldığımdan lâzım gelen hazırlığı yapmak fırsatını bulamadım. Halbuki türkoloji etüdleri için gerekli malzeme, kâfi miktarda mevcuttur.

Bulgar - Türk münasebetleri çok eskidir. Bu münasebetler hattâ akrabalık bağları derecesindedirler. Bizde mevcut olduğunu yukarıda arzettiğim malzeme üzerinde işlemek işi istikbalin vazifesidir. Bu vazifeyi kolaylaştıracağına sandığım Güneş - Dil teorisi çok yeni ve Bulgar ilmi için çok meçhul olduğundan bugün için kat'i

lerinden ilham alarak derim ki, ilmin bitaraf âleminde muhtelif milletler tıpkı burada olduğu gibi birleşmeli ve müşterek mesai için dostça elele vermeli. Böylece beşeriyetin hasretini çektığı hakikî cihan sulhunun temeli sağlamca atılmış olur..

PROFESÖR BRİNTONUN NUTKU

Kurultaya iştirak eden ecnebi mütehassısların en yaşlısı meşhur Fransız sümeroloğu Hiler dö Barinton dün kü konferansı Fransızca olmakla beraber, bu konferansın mevzuu Türkçeye çevrilmiş ve dinleyicilere dağıtılmıştı.

DİLLERİN MENŞEİ

Bütün diller, hiç değilse bizim şu eski dünyamızın dilleri, kardeşirler. Hepsisi de aynı surette ve doğrudan doğruya aynı kaynaktan gelmez; hepsinin de menşei bir, anası birdir; ve bütün dillerin bu tek anası, geçen asrda Kalde (Keldan) da meydana çıkarılmış olan Sumer dildir. Ve bütün dillerin analığını Sumerceye izafe ederken, bu kelimenin şümülünü daha daraltmak ve o dilde muhafaza e-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

3 üncü Dil Kurultayının 6 ncı günü

dilmiş, tek heceli bir kaç yüz köke hasretmek icap eder ki, bizim şu eski dünyanın bütün lehçeleri işte bu köklerden gelmektedir.

Bu iptidai kökler Sumerlerden bize nüansları ve benzerleriyle, esas birer fikir ifade eden bir takım Hiyeroglifler şeklinde intikal etmiştir; ve bu hiyerogliflerden herbiri bu esas fikri oldukça vuzuh ile temsil edecek bir şekil ve surette tasvir edilmiştir. Meselâ "su,, anlamını ifade eden hiyeroglif, suları taşımakta olan bir sulama cetvelini tasvir etmektedir.

Bu hiyerogliflerin nasıl okunacağı ile bunların muhtelif mefhumları, bize Asuri yazıcılardan intikal etmiştir. Ve bu sebeple, her hiyeroglifin ekseriya birbirinden çok aykırı bir kaç türlü okunuşu vardır.

Misal olarak, faraza "su,, hiyeroglifini alalım. Bunun yedi türlü okunuşu olup, hepsi de yine ayrıca değişimler gösterir:

1 — A, aa,â; 2 — e; 3 — me; 4 — eş, aşı; 5 — id; 6 — ur, bur, pur; 7 — dur, t'ur.

Bu muhtelif okunuşları nasıl izah etmeli?

Hatıra gelen, herbirinin, her hiyeroglifin, umumiyetle ifade eylemekte olduğu muhtelif anlamlardan her hangi birine tekabül ettiği. Filhakika, meselâ "su,, hiyeroglifi, aynı zamanda hem su, hem de "engin su,, içmek, sulamak, yıkamak, arıktandırmak, tenasül, gebe kalmak, baba, çocuk, ağlamak, hayvan sırtında seyahat etmek, v. s. anlamıdır.

tılmıştır:

Bu anlamlardan her biri için ayrıca bir okunuş mu vardır? Hayır; yoktur; zira, Asuri yazıcılarında şahadetlerine göre, a bütün bu "su, içmek, sulamak, yıkamak, tenasül, gebelik, baba, çocuk, ağlamak v. s., anlamlarını ifadeye yaramış. Öbür okunuşlar Sumercede, belli belirsiz gösterilmiştir.

O halde, bu öbür türlü okunuşlar, neye yarardı? Bu sorunun cevabı, bize dillerin menşeinin sırrını açığa vuracaktır. A okunuşu, suyun Sumercede ki adını temsil eder. Öbür türlü okunuşlar da, gene suyun başka dillerdeki adlarıdır. Ve gayet garip ve aynı zamanda mühim olan nokta şudur ki, bu hiyeroglif dolayısıyla Sumerce ile birleşen bu başka diller, birbirile şu veya bu suretle yakın ve yahut ki müşterek bulunan kelimelere aittir.

Böylece bu hiyeroglif has olan su isimlerinin hepsi de Kalde (Keldan) dan kalkarak batrya doğru ilerlemiş ırklara ait bulunmaktadır. Bunu şimdi ispat edeceğiz.

Ancak, izahatımızı kayıyabilmek için, mevzuu bahsettiğimiz basit köklerin nadiren yalnız kullanılmış olduklarını bilmek gerekir. Dedikimiz gibi, bazan birçok anlamlar ifade eden bu kökler, kullanılırken, kendilerine, ifade ettirilmek istenilen hususî anlama göre, eklenilen ve tayinî mahiyette rol oynayan ikinci bir unsurla tesbit edilmek lâzım gelmiştir. Bunun örneklerini birazdan göreceğiz.

A hiyeroglifinin muhtelif okunuş tarzlarını bir daha gözden geçirelim:

1 — a, 2 — e, 3 — me, 4 — eş, 5 — id, 6 — ur, bur, pur, 7 — dur, t'ur.

1. a, Sumercede suyun adıdır; Sumerce e yi de kullanır, fakat bu e, dere, su hazinesi manasına olan başka bir hiyerogliften alınmıştır; Asuri dilinde akar su demek olan agu terkihi vardır ki, dere demeye gelen egü nün değişik bir şeklidir.

Bu a okunuşu, ekseriya kü hiyeroglifinden alınma ve "yürümek, akmak, koşmak,, manasında, tayinî bir ekle birleşik olarak Garpta "akar su,, manasına çok kullanılmıştır.

a) Evvelâ, farsça âb: â = su + be = akar. B eki, kü hiyeroglifinin bir okunuş tarzıdır. Ab arapçada ve Kelt dilinde de bulunur; İrlanda dilinde abh, breton dilinde (dere manasına) aven, avon. Gaelik lehçesinde (yine dere manasına) abhan, - ki sanskritçedeki avani ye tekabül eder, - şekillerinde görülmüştür. An, en, on son ekleri büyüklük işaretidir ve (büyük akar su) yani "dere,, mefhumunu verir.

b) Lâtincede aqua = su, kelimesi

vardır. Provansal lehçesinde de "akar su,, anlamına gelen aigua kelimesi vardır ki, a nın a ve â okunuşlarıyla, ab daki be gibi, ve aynı anlamda, kü hiyeroglifinin yine başka başka iki türlü okunuşu olan qu ve gu tasrihi eklerinden mürekkeptir.

Trovansal lehçesindeki bu aqua kelimesinin, lâtince aqua dan geldiği zannediliyordu. Görülüyor ki bu zan yanlıştır. Bu iki kelime a ve kü hiyerogliflerinin başka başka okunmalarından itikak etmiştir.

1 — Eski Anglo - Sakson, İskan dinav, Frizon, Norveç ve İslanda lehçeleri, "su,, anlamını ifade için, Sumerlerin a sını muhafaza etmişlerdi. Suyun bu a â adının eski dünyanın cenubî ve şimalî iki ucunda konuşulan yalnız bu eski dillerde muhafaza edilmiş olması dikkate şayandır.

2 — Su hiyeroglifinin e okunuşu, asuri diline mahsustur. O dilin mürekkep kelimelerinde de kullanılır: egü, dere.

Bu aynı şekli grek lehçesi de mürekkep kelimelerle kullanılır: Ureo = tebevül etmek (su dökmek): ura = zekerden, + e = su.

Fransızca da urée, Burgonya lehçesinde èa terimleri vardır. Diğer bazı lehçelerde bulunan ve hep su anlamında olan eve, eghe, e = su, kökü ile daima kü hiyeroglifi ile ilgili + a, be, ge den mürekkep kelimelere rastlanır.

İngilizcede ea, ewe ve eski İslanda lehçesinde, asuricede olduğu gibi e su demektir.

Ewe'in ve lâhikası, çeşme manası na olan me'nin mukabilidir ki, bu suretle bütün kelime: "çeşme suyu,, demek olur.

3 — Me'nin mey (meti) tarzında okunuşu İbraniceye hastır, akar su demektir. Başka lehçeler bu okunuş tarzını mürekkep kelimelerde kullanırlar, asuricede: Mekû = yağmur, (me = su + hû = gökten); türkçede esme = çeşme, (eş = dipten + me = su); almancada: melt = erimek, (me — I = su halinde + t'ê = erimek); macarcada meder = dere, (me = su + dir = ceryan).

4 — Es, asa. Bu okunuş tarzı çok az kullanılır. Onun için üzerinde durmağa değmez.

5 — İd. Bu okunuş tarzı, Bask (basque) lehçesinin şu mürekkep kelimelerinde: idor = çorak (id — a = sudan + ur = yoksuluk): idoi = kuyu, havuz (id — a = sudan + u = çukur, kuyu), ve lâtince ile fransızcanın da humidus, humide = nemli (hu — m = sudan + id = ıslak) kelimelerinde bulunur.

6 — Ur, bur, pur okunuşlarının çok büyük ehemmiyeti vardır. Asuri lehçesi bunları "Fırat,, m muhtelif adlarında muhafaza etmiştir: Purattu, uruttu, buranun = ur, bur, pur (su) + at (hızlı) veya uttu, ur, (büyük). Ur tarzındaki bu okunuş bask lehçesine hastır. Ur, ur, su; uria, yağmur = ur + i — a (gökten yağın su): gene (bulutu) anlamındaki buruntzi = dur, (su) — u — zi (gökten, bulutlarda), kelimesinde bur vardır.

Bu, bur okunuşu, cenubî gol (Gaul le) kıtasının iptidai ahalisi tarafından kullanılmıştır. Üç Bourbon'ların Bourboule kasabasının adları buradan gelir. Bul lâhikası evi, bun lâhikası da sıcak demektir. Üç Bourbonlar filhakika ilçalarile meşhurdurlar: Bourbon — Langy; Bourbon — Lourchambault ve Bourbonne — les — Bains. Bordo; Burdigala (bur - di = suya yakın + gal = şehir, kurul), şehri de adını bu kelimedenden almıştır.

Bu filolojik hâdiselerden, yarı kat' olarak çıkarılacak hüküm şudur ki, Fıratın kıyılarında en önce oturmuş ve gene en önce oraların toprağını işlemiş olan ırk Basklar ve onların müşarikleridir. Nehrin adını onlar vermiş, sonra da Fransanın, hâlâ yerleşik bulundukları cenup kısmına gelerek orasını kolonize etmişlerdir.

7 — Dur, tur okunuşu da aynı derecede meraklı ve öğreticidir. Dur, Bretonlarda suya derler. Aynı zamanda yağmur manasına da gelir: di (gökten) + ur (su). Teşekküllerinde, bu: dur ve tür heceleri bulunan nehir ve dere adlarına bakıp, Bretonların yer yüzündeki seyirlerini takip

etmek mümkündür.

Nilin, bir aralık adı ATUR dur. İspanyanın garbinda Duro, şarkında da Turia vardır. Fransada: Adour, Dordogno, Puy - de - Dome ilinde: Durance, Douron ve Doruduf'e rastlarız. Bütün bu yerler Bretonlar, yahut ki keltlerle meşhurdur.

A hiyeroglifi üzerindeki tetkikle rime burada nihayet veriyorum.

Şimdi Türk dilini ve binefsihi Türkiyeyi ilgilendiren başka bir hiyeroglif üzerine dikkat nazarımızı çekeceğim.

Bu: mun hiyeroglifidir ki, Türk dili su kelimesini buradan almıştır. Okunuşları şunlardır:

1 — Mun, mu, mudra; 2 — şum, şu (?) suh; 3 — ia; 4 — sig, sık, gu, hatim.

Mu = su, şamu = yağmur anlamlarını işaret eder.

Bu hiyeroglif, bir çok dillere suyun adını vermiştir ki, o diller arasında bu yüzden bir nevi karabet hasıl olmuştur.

1 — Mu, e ile beraber, asuricede (su) dur. Arapçada dalga manasına Migeş, mugah: (mu = su, + ge = atlamak, sıçramak) vardır. Fransızcada, mouillé = ıslak (mu — h + sudan + li = meşbu); rusçada mutsît, mokrvi, moknut = ıslak (mn — t = su ile + si = sulanmış; mî = suya + kir, kin = garkolmuş) kelimeleri mevcuttur.

2 — Sum, su, suh okunuşları daha çok müstameldir. Evvelâ türkçede: su. Bu kelimenin bugünkü imlâsında, sonuncu h harfi yoksa da, eskiden olmuş olması lâzım gelir. Filhakika, bazı diller, bu h lâhikasını kolayca kaybederler.

Gene türkçede: sulak, (su + lak + kapalı, tıkalı, tevkif olunmuş), sulama (su + lam + akıtmak, serpmek), ve sulu kelimeleri vardır.

Çinliler bu okunuşu hayli genişletmişlerdir. Çince: soi, sue, soe, sui vardır ki bu son terimin, sonuncu i harfi ku hiyeroglifinden alınmıştır ve akar suya işaret eder. E lâhikası da, ceryan, dere, havuz anlamıdır. Japoncada da sui vardır.

Su ile, fransızca sourdere = sızmak kelimesini vücuda getirmiştir. (Suh + ri — d = çıkmak, gitmek, için için). Sonra, bir de source = kaynak; kelimesini teşkil etmiştir ki (su + ris = kafa, esas) şeklindeki tahliline göre c yerine s ile yazılmak lâzım gelirdi.

İngilizcenin: shore = kıyı, kelimesi de (su + ri = kenar, kıyı) dan mürekkeptir.

3 — İa okunuşu Fransanın muhtelif lehçelerinde bulunur. İa, aşağı Norman lehçesinde suyun adıdır; Pikkardlar ia derler. Kıptî (kopt) dilinde ia, iyakaktır.

4 — Sig ve sık okunuşları, Seine nehri ile Secuanların lâtince adları olan Secuani ve Secuani kelimelerinin bu hiyeroglife raptını icap ettirir ise de, bu kelimeler, aynı zamanda sig, ski, sig okunuş tarzları bulunan ve dalga, kaynak manasını ifade eden igi hiyeroglif ile de alâkadar olabilir.

Böylece: Türkçe, çince, japonca, ingilizce ve rusçadan mürekkep yeni bir dil grubu buluyoruz. İptidalarında, Türkler, Ruslar ve Çinliler arasında münasebet bulunmuş olması mümkündür; çünkü bunlar yanyana yaşamış ve hâlâ da yanyana yaşamaktadırlar. Lâkin Türklerle, Fransızlar, ve yahut İngilizler arasındaki münasebetler ne olabilir?

Bu meseleyi halliçin Türklerle, Rusların, İngilizlerin menşei meselesini incelemek ve hiç değilse grup halinde bunların müşterek ecdadı olup olmadığını anlamak gerektir.

DENİSON ROS SÖYLÜYOR

Londra şark dilleri okulu direktörü Sir Denison Ros selis bir türkçe ile şu nutku okudu:

"Atatürk bayanlar, baylar:

Ulu Başkan Atatürkün Türk dilinde vücuda getirmiş olduğu islahatı derin bir alâka ile takip ettim. Türk dil kurumunun bana lütfen getirdiği dokümanları da büyük bir itina ile okudum.

Böylece, bu kurultayın yabancı üyeleri sırasında bulunmak şerefine

hazırlanmış gibiyim.

Davetinizden ne kadar mütehasis olduğumu ayrıca söylemeye lüzum yoktur.

Bu bilgiler derneğinin huzurunda istediğim bir kaç söz, bugün konuştuğumuz dile değil de, daha ziyade Türk dilinin menşelerine ait olacaktır.

Kırk yıldan artık bir zamandanberidir ki, İslâm dillerini incelemekle meşgulüm. Ve Türk dili, hassaten, beni cebzetmiştir.

Ne yazık ki çokluk şarkta geçen uzun bir ömür esnasında, Türkiyeyi ziyaret fırsatını nadiren buldum...

Zamanımızın en büyük keşfi, hiç şüphesiz "Kâşgarî Divanı Lüğatütürk,, ünün meydana çıkarılmasıdır. Fakat daha yeni olmakla beraber daha da zengin bir kaynak vardır ki, tek bir yazma nüshası Britiş Muzeomdadır. Ve ben de size bu kaynaktan bahsedeceğim:

Çinliler asırlardanberi, Tibet, Mogol ve Türk lehçeleri gibi, kendi sınırları boyunca konuşulan dilleri incelemekle meşgul olmuşlardır.

Çinde bir yabancı diller okulu vardır ki diplomatlar için sözlükler hazırladı.

Mançuların devrinde, Mançurîli Çin diline bir arada, resmi dil olarak kullanıldı, 1771 de imparator Kien - Lung Çin ve Mançu dillerinin, büyük ve tamam bir sözlüğünü yaptırdı. Bu eser, bahislere göre fasillara ayrılmıştır: Gök - insan - devlet - kuşlar ve saire...

Daha sonra bu sözlük Mogol dilinin de ilâvesile neşredildi. Ve nihayet "ayna,, adı verilen bu kitaba Tibet dili ilâve olundu.

Halbuki Britiş Müzeomda bulunan yazma nüshada bir beşinci dil daha vardır ki türkçedir.

En zengin dil olan çincenin bütün kelime ve tabirlerinin bu eserde türkçe karşılıkları zikredilmiş olduğuna göre, böyle bir servetin azametini düşünün.

Bu eser tektir. Ve onu çok az kimse bilir. 1909 da ben bunun yalnız "kuşlara ait olan ve 350 den fazla istihlahı gösteren bir faslına neşrettim,,

Türkçeden başka, Çin, Japon, Arap dillerini de bilen ve bu vadide derin tetkikler yapmış olan İngiliz bilgini sözlerini şöyle bitirdi:

"Şimdi beni bu kurultaya çağırmağa bana bağışlamış olduğunuz büyük şereften ötürü, hepinize bir kez daha teşekkürlerimi sunmakla sözlerimi sona erdiriyorum,,

PROFESÖR BARTELLİNİN NUTKU

İstanbul üniversitesi İtalyan profesörlerinden Bartelliniye sıra gelmişti. Profesör Bartellini nutkunu türkçe olarak ve yüksek sesle şöyle okudu:

"Size hitaben söyleyeceğim şu bir kaç söz, bir yabancımm mutad cemilesi değil, fakat on yıldanberidir memleketinizde insanlığa şeref veren bir manzaraya şahit olan bir insanın minnet duygularının ifadesidir.

Güneş - Dil teorisi evrensel mahiyetle, Türkiyenin büyük insanlık camiasile her gün daha ziyade temessül etmek hususundaki azim ve iradesinin en büyük delilidir.

Avrupanın sair yerlerinde hep a kurt feryatları yükseliyor dururken, Türkiye, insanlara gür sesle hitap ederek "hepimiz'n kardeş olduğumuz ve vaktile arzı nura boğan güneşin ezeli manzarası karşısında hep beraber diz üstü kapanarak, ilk sözü "A,, sözünü yine hep bir ağızdan tekellüm etmiş bulunduğumuzu hatırlayın!,, diyor.

Atatürkün, milletine alfabeği öğretmek üzere halkın arasına indiğini görmüştük. Bugün, mektepler açıldığı zaman Beyazıt kulesinin tepesinden aşağı bakacak olursak, üniversiteye doğru giden bir gençlik ordusu görürüz.

Bu gençlik, Türk gençliği, 1922 de Atatürk sesine koşan Anadolu evlâtlarının aynı heyecan ile koşmaktadır.

Bu mucize aşkın bir mucizesidir. Irkın dehâsi, milletin kalbine ulaştırılan yolu bulmuştur. Ve şimdi tarihin

derinliklerinde kendi öz sesini keşfetmeğe muvaffak olan Türk milleti, beşeriyete hitap için elbette yeni mevzulara maliktir.

19 uncu asrın büyük bir İtalyan cumuriyetçisi olan Giuseppe Mazzini der ki: "Milletler, büyük birer laboratuvarlardır. Ve her kavim orada beşeriyetin nef'i için berbestçe çalışmaktadır,,

Ben de bu kürsünün üzerinden yeni Türk laboratuvarını ve onun harikülâde istidadını saygı ile selâmlarım,,

BAY OKUBONUN SÖZLERİ

İtalyan profesöründen sonra bir kaç aydır memleketimizde bulunan Japon tarihçisi Bay Koji Okuboya söz verildi. Japon "İgini türkçe olarak dedi ki:

"Ulu Atatürkün himayesi altında ve hürmetli huzurunda açılan değerli 3 üncü dil kurultayında bulunmak şerefine nail oldum ve bundan dolayı kalben müteşekkirim.

Dört buçuk ay evvel memleketinize geldiğim zaman benim için ilk önce göze çarpan şey Türk milletinin her sahadaki çalışmasıdır. Bilhassa, ilimlerin muhtelif şubelerinde, hususile ana dil sahasındaki bütün gayretle çalışma, hakikaten şayanı dikkattir.

Kendim tarihçiyim. Dilci olmasam bile ana dil hakkında kıymetli araştırmalarının ve bu husustaki bilgi faaliyetinizin büyük muvaffakiyeti ile lisan ilmi dünyasını aydınlattı o na yeni bir yol açması neticeleneneceğine inanıyorum.

İlimlerin hâmisisi olan Ulu Atatürke yürekten hürmetlerimi takdim eder ve değerli himayesi altında çalışmak bahtiyarlığında bulunan Türk âlimlerini tebrik ederim,,

PROFESÖR NEMETH'İN NUTKU

Müteakiben Budapeşte üniversitesi filoloji dekanı profesör Nemeth'e söz verildi. Gayet iyi türkçe konuşan Macar profesörü nutkuna şöyle başladı:

"Atatürk, bayanlar, baylar,

Üçüncü Türk dili kurultayı Türk ırkından olan milletler için büyük ilmi kurum, yani Macar ilimler akademisi ile Budapeşte üniversitesi namına kalbimin en derin duygularile selâmlarım. Macar milleti Türk milletinin büyük önderinin rehberliğile yaptığı yüksek terakki hamlelerini duymaktadır. Hele Türk ilminin filoloji sahasındaki parlak çalışmaları bizi son derece ilgilendirmektedir.

Şimdiye kadar bu çalışmalardan faydalandık. Bundan sonra da şimdi iş-tirak etmekle bahtiyar olduğum üçüncü dil kurultayının vücuda getirmiş olacağı kıymetli neticelerden bir kat daha istifade etmiş bulacağımızı ve bu münasebetle bizi davet eden Türk dili kurumuna teşekkür ederken kurultayın çalışmaları gerek milletlerimiz, gerek dünya ilmi için verimli olmasını öz yürekten dilerim,,

ZAYANÇKOVSKİNİN NUTKU

Macar profesöründen sonra Varşova üniversitesi türköloji profesörü Zayançkovski kürsiye gelerek söylevini okudu:

"Son yıllarda diyebilirim ki, tabii ilimler, istisna edilecek olursa, hiç bir ilim sahası bilhassa Türköloji kadar ileri gitmemiştir.

Eğer biz, bugün bir taraftan 30-40 yıldanberi Türk kavimleri ve Türk şivesi ve lehçeleri üzerinde yapılan araştırmaları ehemmiyetle nazarı dikkate alırsak, diğer taraftan da umumî türköloji sahasında kazanılmış olan son ilmi muvaffakiyetleri gözden geçirirsek, derhal Türkiyat sahasının geçirdiği müsbet tekâmül ve elde ettiği değerli neticeler kendi kendine tebarüz etmié olacaktır.

Bu sayededir ki, biz yalnız uzak Türk sahası olan Kâşgar ve Turfan gibi vadilerin yüksek medeniyetine aşina olmakla kalmadık. Aynı zamanda Türk diline ait bir çok yeni malzemelerden haberdar olduk ve Türk dilinin eski medeniyet bakiyelerini bir daha gözden geçirip öğrenmek imkânını bulduk.,,

Leh profesörü bundan sonra türköloji ile islâmistliğin ayrı ayrı seyile olduğuna işaret ettikten sonra sözle-

Ispanyanın kanlı günleri

Ihtilâlcilerle hükûmet kuvvetlerinin çarpışmaları neticesiz bir şekilde devam ediyor

Ispanya hadiselerine dair son haberleri 2 inci sayfamızda verdik. Burada muharebeye ait son gelen resimleri basıyoruz.

San Sebastien de hükûmet kuvvetlerine karşı şehri müdafaa edenler.

Şiddetli bir şekilde devam eden Irun muharebesinde bir yaralı taşınıyor.

Fakir kızın evlenmesi

Bu krem pudraya medyunum

Hayatımda en büyük emelim mesut bir yuva kurmak arzusu idi tabii fakirim beni her erkek alamazdı tesadüfen parfümeri müessesesinden bir esans almak istedim tesadüf olacak bana **NECİP Bey yağsız kremini** verdiler müesseseye yalnız bu kremi kullanmağımı tavsiye etti bir sene bu kremi tecrübe ettim çehremde bir pembelik fevkalâde değişiklik gördüm mütemadi üç senedir **NECİP Bey kremi ve pudrasını** kullanıyorum bu müessesenin bütün mallarına medyunum çünkü benim fakir bir kız olmağıma rağmen iyi biliyordum ki evlenemezdim **NECİP Bey**

Doktor Hüseyin Usman

Sabık Haseki hastanesi dahiliye mütehassısı

Lâleli Lütüf apartmanı saat 4 - 7 e kadar telefon: 22459

laçığını tahmin etmek zor değildir.

Bu, Güneş — Dil teorisinin hayati ve dünyevi ehemmiyeti hakkında pratik bir misaldir.

İşte bir ikinci misal daha: Güneş — Dil teorisi, tedai üzerinde ciddi bir etüt yapmak imkânını vermektedir.

Bu tedainin tamamıyla bilinmesinin pedagojide dillerin pratik olarak öğrenilmesi bakımından her halde bir inkılap yaratacağı muhakkaktır.

Diller münhasıran tabii tedailere göre öğrenildiği takdirde fevkalâde kolaylıkla öğrenilebilir, çünkü bundan "unutmak", mekanizması teamüli mikyasta müdahale edemez.

Bu mekanizma tabii tedailerin tatbikinden mütevellit olarak muvakkaten istimal harici bırakılınca, herkes dâhi kesilir; çünkü "unutmak", mekanizması, arzu ettiği şekilde hâkim olmak ancak "deha", ya has olan vasıflardandır.

Bu bir kaç misal, tamamıyla ilmi bir sahaya yeni ayak basmış olan ilk dil teorisinin ehemmiyet ve kabiliyetini asla ihmal etmemenizi sizden rica etmek imkânını bana bahşetmektedir.

Bu derece pasyon uyandırıcı bir teorinin Kamâlist Türkiye tarafından ortaya çıkarılmış olması beni ayrıca ve bilhassa memnun etmektedir.

Şimdiye kadar meçhul kalan bir sahaya nüfuz edebilmek imkânının Türk Dil grupundan elde edilmiş bulunması bu memnuniyetimi bir kat daha arttırmıştır.

TOPLANTI YARIN DEVAM EDİYOR

Doktor Kivergiç'in tezini müteakip başkan Bayan Afet yarınki pazatesi günü tekrar toplantıya devam etmek üzere celseyi kapamıştır.

Bayan Afet, bugün "30 agustos Zaffer bayramımız", olması dolayısıyla toplantının yapılamayacağını bildirmiştir.

şöyle bitirmiştir:

Şahsen "Anadolunun edebi giveler", "ve yeni türkçenin inkişafı tarihi" üzerinde çalışan bir türkolog olmağım için Türk dilcilerinin bu saadadaki faaliyetlerinin ağırlığını ve değerini hissetmiş ve Türk dilci arkadaşlarımızın yüksek himmetlerini eserlerimde bir kaç kere yad etmişimdir.

PROFESÖR SAMOİLOVIÇ SÖYLÜYOR

Sovyet ulum akademisi adına kullantaya iştirak etmiş olan Sovyet delegasyonundan profesör Samoiloviç Türkiye ile Sovyetler birliğinde başlıca dilcilik meseleleri ve dil kurullarının pratığı hakkındaki tezi etrafında ezümle demiştir ki:

"Ülkemiz dost Türkiyenin ekonomik ve kültürel hayatta elde etmekte olduğu muvaffakiyetleri büyük bir azimiyetle takip etmekte ve iki memleketin ilim, fen ve sanat sahalarında elbirliği ile çalışmasına büyük önem vermektedir. Onun içindir ki kongreye iştirak eden heyetimizin tezi seçtiği mevzu, kongrenin en esaslı iki mevzuu ile, yani Türk dil teorisini ve Türkiyedeki dil inkişafının ilmi yolları meselesile ilgilidir.

Tezimizde Sovyet cumuriyetleri birliğinin dilcilik işlerine de temas edeceğiz. Böylece kurultay üyeleri katkılarını getireceklerdir ki Türk ve Sovyet dilcilerinin ilim bakışları arasında bazı farklar bulunmakla beraber — bu farklar ayrı ayrı ideolojilerin tabiatındandır — her iki memleketin müsterek nazari müddeiyat ve ilmi kararlar bulunup bu müddeiyatın esasları Türkiye Sovyetler Birliği kongresi arasındaki dostça mesele teşkil eden inkişafını temin edecek mahiyettedirler."

Bu mesai teşrikinin temelini ilk toplantının 1933 te Türkiyeye ilmi bir ziyahat yapmış olan müteveffa profesör Nikola Marr olduğunu soylıyan Sovyet bilgini Samoiloviç sözüne söyle devam etmiştir:

"Müteveffa Marr dil semantiginin inkişafını gösterirken (Güneş) kelimeleri ile müstekatına önemli bir yer tahsis etmiştir. Güneşle alakası olan kelimelerin teneyvülleri, dil tarihinin analizine göre pek eski zamanlara aittir."

Profesör son söz olarak şunları söylemiştir:

— Hali hazırda dünya Türkolojisinin âlemşümül birer merkezi olan dil ve tarih kurumlarının yine yakın bir zamanda Türk ulusal ilimler akademisi için temel teşkil etmelerini ve bu suretle milletin müstahak olduğu Türk kültürünün müstakbel inkişafının temini için geniş bir yol açmalarını candan dileriz...

KIVERGİÇİN NUTKU

Türkçe olarak söylenmiş olan bu nutkun bütün diğer nutuklar gibi hâzretli alkışlarla karşılanmasından sonra Viyanalı şark filoloğu doktor Kivergiç kürsüye gelerek dünya dilciliği etüdüleri karşısında Güneş - Dil teorisi, mevzulu tezini şöyle okumağa başlamıştır:

"Güneş - Dil teorisi münasebetile toplanan bu dilcilik kongresi, bütün insan tekellümünün esasını ciddi bir şekilde münakaşa edebilmek için müstesna bir fırsat vermektedir.

Şahsen bu münakaşadan kaçınmak imkânını göremiyorum, çünkü dilcilik ilmi dolayısıyla insanlığın mukadderatı bakımından bu münakaşaya girişmeği mühim bulurum.

Güneş - Dil teorisi, iki muaddal vakırayı ileri sürmektedir:

1 — "kök", hakkında: Bütün kökler anlamının terekübü. Bu terekübün elemanları.

2 — Süflüklerin "lâhikaların", hakiki mekanizması.

"Kök" hakkında Güneş — Dil teorisi, her kökte (Güneş) tecessüm ettiren bir anlamın ve bir duygunun mevcudiyetini aramak ve tasavvur etmek lâzım geldiğini ileri sürmektedir. Bu münasebetle atideki mülâhazatı dermeyan etmeğimize müsaadenizi dilerim.

Bugüne kadar tatbik ve izah edildiği şekilde, dilcilik, oldukça indî bir sisteme göre toplanmakta olduğu vakıa ve fonemlerin "niçin" ine karşılık vermekten âcizdi.

Halbuki, bu dünyada vukua gelen her şeyin mutlaka esbabı mücibesi vardır. Hiç bir şey sebepsiz vücut bulmaz. Her sebep başka sebeplerin mahsulüdür.

Dil, insanın hayatıyet muhitine tâbidir. Bu sebeple, dil, bu muhitte hükümlen onlan sebep ve tesirlere bağlıdır. İnsan, dahilen biyolojik geraite ve haricen de muhitin tesirlerine tabi olur.

Bu harici ve dahili şerait arasında bir çok münasebetler görülür. Dil âlimleri bunlarla alakadar olmamış gibi davranmışlardır. Onlar, insan dilini, insandan az, çok ayrı bir takım vakıaların heyeti mecmuası olarak tasavvur etmişler ve ona o gözle bakmışlardır. O âlimler platonun insanlık haricinde ulûhiyet kesbederek yaşamakta olan "İdées" lerini âdetâ yap etmişlerdir.

Güneş — Dil teorisi, mananın iptidai teşekkülüne nüfuz etmiştir. Ve mé-taphysique şekil üzerine bir spekülasyon getirmektedir.

Bu en esaslı bir noktadır:

Bu sistemdeki ilmi spekülasyona esas teşkil eden ilk foneme gelince, bu hususta aşağıdaki kitabın münderecatına ittila kesbetmenizi rica ederim:

İsviçreli psikolog C. H. Jung 1914 senesinde "Les symboles de la Libido", isimli dikkate şayan bir kitap neşretmiştir ki, fransızcaya da tercüme edilmiştir.

Profesör Jung bütün çağların ve bütün kavmlerin sembollerinin büyük bir kısmını bu kitabında toplamıştır. Bu kitap şüphesizdir ki harpten sonra yapılan tetkikat ve hafriyattan çıkan sembollerle itmam edilebilir. Jung şunu isbat etmektedir:

Bütün kavimlerin muhtelif çağlardaki sembollerini, her tarafta tekrür et-

den bir takım müstakar suretlerdir. Ve bu sembollerin mefhumu kat'i psikolojik kanunlara tabidir.

Sembollerin tamik edilen tetkiki şunu tesbit ediyor gibidir ki insan ruhu - na derin bir tarzda nüfuz eden tasvirlerden en ehemmiyetlisi GÜNEŞ sembolüdür.

Daha bir çok semboller arasında bulunduğuna anlaşılan Güneş ayrı ayrı çağlarda ve birbirinden çok uzak ülkelerde alarda görülmektedir. Çok muhtemeldir ki iptidai insanlık suret şeklinde düşünmüş ve bu suretlerin bariz izleri el'an muhafaza edilmekte olan tasvirî semboller ile bize kadar gelmiştir.

Başlıca sembol ile onun sonraki değişimleri yalnız gözle görülür şekilde değil fakat aynı zamanda efsane, masal, dinî metin şeklinde de mevcuttur. Eğer Güneş — Dil teorisi Güneş mefhumunun iptidai foneminin mevcudiyetini ileri sürüyorsa (ki bu, en mühim ve en güç noktayı teşkil eder), Freud'un doğrudan doğruya tilmizlerinden olan Zürihli profesör Jung'un eserinden istifade etmeği çok faydalı görürüm.

Meseleler ortaya atmak ve onları hal letmek için: Vakıalar toplamak, tabirler, suffixe ve préfixe'ler kaydetmek çıkar yol değildir.

Bunun içindir ki teorimizin, dilciliğin ilmi çağını açmakta olduğu iddia edilebilir. Bir çok dilcilerin yaptığı gibi herhangi bir meselenin hallinden ve ona müteallik suallerden kaçınmak hiç bir işe yaramaz, bu gayri ilmi bir harekettir.

Derleme devri olan başlangıç devri kapanmıştır. Şimdi kat'i ve sarih izah devri başlıyor. Güneş — Dil teorisi bu başlangıcın âbidesidir. Bu teorisin Türkiyeden doğmuş olması nedendir? Türk dili ve lehçeleri, tarihi çağlardanberi geniş değişikliklere maruz kalmamışlardır. Bunlar pek fazla karışmamışlar, talâffuz şekillerini aslında olduğu gibi muhafaza etmişler, halbuki, Hint — Avrupa dilleri, meselâ; Çekçe ve İtalyanca, Sanskritçe ve Fransızca, birbirinden tamamen ayrı tekellüm tarzlarına malik bulunmuşlardır.

Türk dilleri, mesafeyi göstermek için hâlâ mukemmel bir işaret sistemi muhafaza etmektedirler.

Modern psikoloji, kafada ve hafızada hiç bir şeyin kaybolmadığını tesbit etmiştir. Her vakıa, her suret, her işaret ve her söz orada tamamile mahfuz kalır.

Türk ifadesi, hafızanın mahiyeti hakkındaki bu bilgiye çok kıymetli bir şahittir.

Eğer hafızada bir şey kaybolmaz ve fakat her şey muhtelif şerait tahtında orada mukayyet kalırsa, bunun neticesinde mekteplerde tatbik edilen pedagojinin her zaman muvaffak olmayacağı meydana çıkar.

Bir mektepli, bir lisanın yalnız dü-rüst şekillerini öğrenmekle kalmaz, fakat gerek kendisinin ve gerek arkadaşlarının bütün yanlışlarını da kaydetmeğe mecburdur. Talebenin doğru ile yanlış arasındaki farkı sezmeğe için, boş yere ne kadar gayret sarfına mecbur o-

İçişleri Bakanımın Zın Nutku

(6ncıdan devam)

de Türklerin elinde olması, Türklerin elinde güzelleşmiş bulunmasıdır. İstanbul büyük şöhretini ve güzelliğini tabiatın kendisine bahsettiği mahasinden ziyade Türklerin diktikleri güzel eserlere medyundur. Türkler bu medeni ve bedii vazifelerini mütemadiyen ve mütezayiden yapmakta devam edeceklerdir..

Bundan sonra Dahiliye Vekili ve Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri Bay Şükrü Kaya, Boğazların mahfuziyetinin devlete ve vatandaşlara verdiği emniyet ve huzurdan ve şehrin imar işlerinden ve ileri plânının tanzimi için arsiulusal mütehasıs Bay Prostun tazvif aldığından ve şehrin daha güzelleşeceğinden ve yurdseverlerin emellerinin tahakkuk edeceğinden bahsederek demiştir ki:

"İstanbul en güzel devrini Atatürk devrinde yaşamıştır. Zulüm ve istibdattan ve ecnebi işgalinden bu devirde kurtulmuş, medeni ve sosyal hürriyet ve terakkiye bu devirde kavuşmuş ve ileri hamle adımlarını bu devirde atmıştır.

Bu devir gelecek nesillere sağlam temeller kuruyor. Şehrin tarihini bataraf olarak yazacaklar bugünkü İstanbulun, yakın krizin, yangınlar felâketinin, hattâ işgal facialarının yakınlığına rağmen en iyi devrini şimdi yaşamakta olduğunu yazacaklardır. Türk edebiyatının mühim bir devresi İstanbul aşkının ve güzelliğinin ilham ettiği ince şiirlerle doludur.

Enderun edebiyatı deyip de geçilen bu şiirler, bu beyitler, bu gazeller, bu kasideler hâlâ hepimizin dilinde ve gönlündedir. Fakat itiraf etmek lâzımdır ki o zaman İstanbulun o güzelliklerinden istifade edenler pek mahduttur. Memleketin büyük bir kısmı ve İstanbul halkının ekseriyeti imparatorluğun sarsılma ve yıkılma gürültülerinin hicran ve ızdırabı içinde idi.

16 ncı asrın sonlarından 1919 senesine kadar bu hicran ve ızdırab ekilmemiş, daima artmıştır ve bunda en çok duyan ve acısını çeken İstanbul olmuştur. İstanbulun tarihini yazanlar İstanbulun vatan emniyetinden duyduğu vicdan huzuruna Atatürk devrinde kavuştuğunu tesbit edeceklerdir.

Bir şehrin tarihi ve hayatı yazılırken objektif ve realist olmak, hakikati bulmanın yegâne yoludur. Sübjektif olarak yazanlar ruhlarının ve emellerinin esiri olmaktan kurtulamazlar ve hakikati göremezler. Ekseriya bunlar ya marazî veya siyasi bir betbinlikle malûdurlar. Betbinliklerinin zehirini taşıyan yazılar düşmanları sevindirir, dostları ve bilhassa vatandaşları rencide eder, tesiri bundan ibarettir.

Hadisat yürür, yürür. Ya nikbin dirler. O zaman da hayalin sihri ne kapılarak hakikatten uzaklaşırlar.

Bunun da mahiyeti bir temenni olmaktan ileri varamaz. Halbuki ben bilhassa hemşerilerime her iki tarza karşı da ihtiyatlı olmaları rica edeceğim. Bu betbin yazılarla rencide olanlara bir çeyrek asır evvel birini kovalayan Çırcır, Aksaray, Fatih, Cibali ve diğer büyük yangınların artık doldurulmasına imkân kalmadı denilen sahalarını gezmeyi tavsiye ederim.

O, boş kalacağı iddia edilen geniş yangın yerlerinde eski ahşap köhne evlerin yerinde şimdi taştan, demirden, betondan güzel ve kuvvetli binaların yükselmiş ve bütün o alanların kapanmış olduğunu görecektelersiniz. Bu binaların Türkler tarafından yapıldığına ve Türklere ait olduğuna sevineceklerdir.

Yalnız bu manzara atıye emniyetle bakacağımızı isbat eden madî bir delildir. İstanbulun imarının ve sosyal hayatının muhtaç olduğu anasırım çokluğunu bilirim. Zaman unsurunun yerini doldurmak hiç bir gayretin başaramayacağı bir iştir. Yalnız hepimiz şunu iddia ve isbat edebiliriz ki İstanbul mukadderatı Türklerin tarihi ve talihi ile birleştiği günden itibaren her gün daha ziyade güzelleşmiştir ve böyle devam

Valinin nutku

(6ncıdan devam)

halkın hayatını biraz ucuzlatacak, ve tek yolun yükünü azaltmış olmak ve daha çok nakil vasıtalarının işlemesine saha ve imkân vermek itibarile bir çok rahatlık getirecektir.

Bu köprü ile İstanbulda on sene denberi takip edilen köprü siyasetinin son merhalesine gelmiş bulunuyoruz. Bugün ömrü tabîisini henüz ikmal etmemiş olan biri Şilede öteki Yalovada olmak üzere ikisi müstesna, yalnız şehir hududu dahilinde değil, bütün vilâyet hudutları içinde bir tek ahşap köprü kalmamış, ayağımızı bastığımız yerler beton ve demir sağlamlığı ile halkın emniyet ve rahatlığı tamamen temin edilmiştir.

Takip ettiğimiz köprü siyasetinin bu en büyük eserinin diğer bir mahariyeti de, büyük Önderin eşsiz zaferlerimizi ve kurtuluşumuzu birbirine bağlayan büyük adma olmasında, İstanbulun halâskârına sonsuz bağlılığının yeni bir nişanesi olarak bir hayat ve hareket âbidesi kurmasındadır.

Memlekete hayırlı olmasını temenni ederim.

Valinin nutkundan sonra İçişleri Bakanımız ve Parti Genel Sekreteri B. Şükrü Kaya bir nutuk söylemiştir. Bu güzel nutku diğer sütunlarımızda bulacaksınız.

Bay Şükrü Kayanın çok alkışlanan nutkundan sonra dışarıya çıkmış, kazılan temelın başına gelmiştir.

Burada temele konulacak kutuya iki sarı altın lira ile bir gümüş lira, iki yarım liralık atılmış, evvelce yazılmış olan kâğıdın altını sırasile Dahiliye Vekili, İnhisarlar Vekili, Şehir meclisi azasından Bayan Safiye Emin, Saylav Bay Münir, eski Nafia Vekili Bay Muhtar, Vali ve Belediye Reisi imzalamışlardır.

Kâğıda şöyle yazılmıştı:

"İnşaat masrafları İstanbul halkının verdiği meteliklerle temin edilmiş olan bu köprü Ulu Önder Yüksek Atatürk'ün namına izafe edilmiş, 1936 senesi Ağustosunun 29 uncu cumartesi günü saat on beşte temeli atılmıştır.

Bu kâğıt imza edilip kutuya atıldıktan sonra temelde hazırlanan beton yere konmuş, ilk olarak Vali ve Belediye Reisi Muhittin Üstündağ altın mala ile harcı atmıştır. Bundan sonra Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri de bir miktar harç atmıştır.

hazırlanan şahmerdan beton kazığı çaktıktan sonra davetliler büfede şampanya ve pastalarla izah edilmişlerdir.

Gazi Köprüsünün inşası dünden itibaren filen başlamış bulunmaktadır.

Askerlik işleri

Tüm askerlik dairesi başkanlığından:

1 — İstanbul mmtakasında (Yalova hariç) bulunan Çatalca, Silivri, Beyoğlu, Fatih, Eminönü, Beşiktaş, Bakırköy, Sarıyer kazalarının 332 doğumlu ve bunlarla muameleye tabi eratin askerlik meclisleri 1 Eylül 936 dan itibaren açılacaktır.

2 — Alâkadarların mensup oldukları ve yahut mmtakalarında buldukları askerlik meclislerine müracaat ederek yoklamalarını yaptırmaları ilân olunur.

edip gidecektir.

İstanbul, Türklerin bedii hislerinin heyecanını taşıyacak ve onu âleme gösterecek bir şehir olacaktır.

İstanbul; sulh, sükûn, sây, irfan, medeniyet, sıhhat, neşe ve zevk diyarı olacaktır. Ve bundan Türklerin ve Türkler kadar herkes, Türklerin misafirperverliği ve kanunlarımızın geniş himaye ve müsamahası altında istifade edecektir.

İstanbul her vakit cihanşümül bir beldedir. Ne mutlu böyle bir ülkeye sahip olan millete. Ne mutlu burada oturanlara. Ne mutlu bizim gibi ara sıra gelip onu görenlere..

Bana İstanbul ve İstanbullular hakkında bu hislerimi ve görüşlerimi söylemek vesilesini verdiği için Vali ve Belediye Reisine ve belediyenin sayın üyelerine teşekkürler ederim..

ÖBÜR GÜN

YARIN

BUGÜN

Bugünkü KUMBARA Yarın KASA,
öbürgün BANKA olur.

Şirketi Hayriyeden :

Sabah ilk postalarımızla Altınkum, Sütluçe, Rumeli Kavağı, Ana dolu Kavağı, Sarıyer ve Beykoz ile diğer bilûmum iskelelerimiz için gidip gelme fevkalâde yüzde elli tenzilâtli seferlerimizin Köprüden hareket saatleri:

		SAAT
Pazar günleri	(ANADOLU CİHETINE	6 10
	(RUMELİ CİHETINE	7
Diğer günler	(ANADOLU CİHETINE	6 20
	(RUMELİ CİHETINE	6 20 ve 7 10
		Dadır.

Gösterilmekte olan rağbet karşısında zuhurat postaları konulmaktadır.

GECEL - GUNSEL - KIZ - ERKEK

Eski: İnkilâp

YUCA ÜLKÜ LİSELERİ

Kurani ve Direktörü: Nebi oğlu Hamdi Üikmen

Kayıt muamelesine başlanmıştır. Cumartesi ve pazardan başka her gün 10 — 17 arasında okula müracaat edilebilir.

Cağaloğlu, Yanıksaraylar — Telefon : 20019

Holivud İstanbul Magazin

Bu mecmua yeni bir şekilde haftalık olarak intisara başlamıştır. İlk nüshası 3 Eylülde Türkiye'nin büyük muharrirlerinin yazıları ile Emel Şükran'ın yerli hikâyesini ve bir çok güzel resimlerle sinema haberlerini yüklü olarak perşembe günü piyasada bulunacaktır. Yeni şekilde çıkacak olan bu ilk nüshayı mutlaka okuyunuz. Fiyatı her yerde on kuruştur.

Dün ve Yarın Tercüme Külliyyatı

Bu kıymetli eserleri sonradan güçlüklerle ve daha pahalıya tedarik etmektense bugün taksitle almanızı tavsiye ederiz.

İstanbul Gümrükleri Satış işleri

Müdürlüğünden :

Eylül 15 — 936 günü kapalı zarf usulile 61610 kilo toz şek satılacaktır. Almak isteyenlerin Münakasa gazetesinin 24 — 8 936 günlü nüshasındaki ilânımızı okumaları ilân olunur. (383)

Riyaziye - Lisan - Fizik - Kimya

Ve olgunluk dersleri: Türkçe, Fransızca, İngilizce, Almanca, İtalyan Rusça — edebî, tarihî meslekî her türlü tercüme — gramer, tahrir, ticar mektupları, bankacılık, ve muhasebe dersleri: Kıyasî ve gayrikiyasî fiiller tasnifatı ve tatbikatile cümle teşkil ve esaslı konuşmalar: Kuvvetinize göre 16 büyük tablo üzerinde sonsuz mükâlemeler: 5 lisanla ihtiyacınız olan derslerden her mektebin imtihanlarını da hazırlıyoruz. 1914 senesinden itibaren usulü tedris muvaffakiyetile tanınan (Çemberlitaş karşısındaki yabancı Diller ve riyaziye kız — erkek okulu) ecnebi mekteplerini aratmaz, birkaç derste sınıfta kalmak korkusu da bırakmaz. Dersler hususî tek ve aynı sınıf ve kuvvette olan 1, 2, 3, 4, 5, 6 kişile gündüz akşam gece de verilir. 4 kişile dersi 30 kuruş — 6 kişilik grupla dersi 25 kuruştur. Bilenler ve bilmiyenler her zaman kabul olunur. Haftada kaç ders lâzımsa verilir. İhtiyaçları bütün sene devam ediyorlar. Direktör Ziya Çetinkaya

Sıcaklardan şikâyet etmeyin

"Frigidaire"

Sıcak ve bunaltıcı günlerin dostudur.

Evinizde ona yer ayırmalısınız

FRIGIDAIRE

Yuvanıza sıhhat, neşe, serinlik ve hayat getirir. FRIGIDAIREsiz geçen yaz günlerinizin ne kadar neşesiz olduğunu ona sahip olduktan sonra anlayacaksınız.

BOURLA Biraderler ve Şürekâsı

Galata: Hezaren caddesi - Beyoğlu İstiklâl caddesi, Ankara: Bankalar caddesi - İzmir Gazi bulvarı ve SATİE'nin bütün şubelerinde

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlanları

Afyon — Karakuyu — Alsancak ve Afyon — Karakuyu — İsparta ve şubeleri arasında işliyen yolcu katarlarının vakti hareket saatleri 1 — 9 — 1936 tarihinden itibaren değiştirilecektir. Yeni tarifelere göre haftada dört defa Alsancaktan Karakuyu tarikile Afyona gelecek ve Afyondan hareket edecek doğru katarlar Afyonda Konya katarlarıyla buluşacaklardır. Gene haftada üç defa Aydıncan Afyona gelecek katarlar Ankaraya devam edeceklerdir.

Bu münasebetle Afyon — Eskişehir arasında işliyen 205/206 yolcu katarları 1 — 9 — 936 tarihinden itibaren haftada altı güne çıkarılacaktır. Fazla izahat için istasyonlara müracaat edilmesi ilân olunur. (607) (713)

Her pazar günleri Haydarpaşa — Adapazarı — Haydarpaşa ve İzmit — Adapazarı — İzmit arasında işletmekte olan gezinti trenleri 30 — 8 — 936 tarihinden itibaren lâğvedilmiştir. Muhterem halkın malûmu olmak üzere ilân olunur. (798)

Akyazı askerî kereste fabrikası müdürlüğünden:

Akyazı Askerî kereste fabrikasının Kürtkırıği ormanından Tokurcundaki şubesine yaptıracağı tomruk ve kereste nakliyatı isteklisine ihale edilmiş ise de 2490 sayılı kanunun yedinci maddesindeki kayıt ve şartlara göre ilânatı yapılmamasından ihalesi bozulmuş ve 20 ağustos 936 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

Eksiltme 11 Eylül 936 cuma günü saat 14 de Adapazarı maliye dairesi binası içinde yapılacaktır.

Nakil edilecek tomruk ve kereste (6000) M. 3 dir. Ve beher metre mikâbının muhammen bedeli (285) iki yüz seksen beş kuruştur. Muvakkat teminatı (1283) liradır.

İstekliler istenilen teminat mektup veya makbuzları ile belli günde saat 13 de komisyona kapalı zarflarını vermeleri ve şartnamesini görmek isteyenler Adapazarımda askerî kereste fabrikası yol-lama memurluğuna müracaatları. (643)

Denizyolları İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy — Köprübaşı
Tel. 42362. Sirkeci Mühürdar Zade
Han telefon: 22740

Izmir Sür'at Postası Dönüşü

İzmirden eylülün 3 üncü perşembe günü kalkacağı ilân edilen postamız görülen lüzum üzerine İzmirden 1 eylül salı günü saat 21 de kalkacaktır. (814)

İstanbul 6 ncı icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı merhun ve paraya çevrilmesine karar verilen muhtelif cins ev eşyası 1—9—936 salı günü saat 12 den 14 de kadar Feriköy Türk beyi sokağı 59 No. 11 apartmanın önünde açık arttırma ile satılacağından talip olanların yevmi mezkûrda satış mahallinde hazır bulunan memurumuza müracaatları ilân olunur. (17874)

ZAYI

Seyrüseferden aldığım 3213 numaralı araba plâkamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Halıcıoğlu arabacı Ohanes (17876)

Yakacıkta satılık arsalar

Yakacığım en güzel yeri olan Sanatoryum caddesinde gayet ucuz fiyatla satılıktır.

Arzu edenler Şeref otel müstecirine müracaat.

Açık eksiltme ilânı

Nafia Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankarada itfaiye meydanında Orta mektep binasında yapılacak fos septik tesisatı. İnşaatın tahmin edilen bedeli 9043 lira 65 kuruştur.

2 — Bu işe ait şartnameler ve evrak şunlardır:

- A — Eksiltme şartnamesi.
- B — Mukavele projesi.
- C — Hususi şartname.
- D — Keşif cetveli, silsilei fiat cetveli.
- E — Proje.

İstiyenler bu şartname ve evrakı 45 kuruş bedel mukabilinde yapı işleri Umum Müdürlüğünden alabilirler.

3 — Eksiltme 4 — 9 — 936 tarihinde cuma günü saat 16da Nafia Vekâleti yapı işleri eksiltme odasında açık eksiltme usulile yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 679 lira muvakkat teminat vermesi, bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup göstermesi lâzımdır.

1 — 6 — 936 tarihinden sonra Nafia Vekâletinden alınmış ehliyet vesikası.

5 — İstenilen vesikaların yukarıda 3 üncü maddede yazılı saat-ten bir saat evveline kadar eksiltme komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek zarfların nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeleri kabul edilmez. (456) (439)

C. H. P. Genel Sekreterliğinden:

10 Ağustos tarihinde münakasası ilân edilen S.nema makineleri ve sair malzemenin münakasa günü bazı firmalar tarafından bu müddet zarfında teklif yapılmıyacağı anlaşıldığından ve şartnamede bazı tadilat yapıldığından dolayı 15 — 9 — 1936 tarihine kadar temdit edilmiştir.

Yeni şartnameler 5 - 8 — 1936 tarihinden itibaren Ankarada C. H. P. genel sekreterliği ve İstanbulda C. H. P. ilköncüsü başkanlığı tarafından parasız olarak verilecektir. (111)

ABONE ŞARTLARI

	Yıllık	6 aylık	3 aylık	Aylık
Memleketimizde	750	420	235	110
Yabancı yerlere	1350	725	400	150
Posta birliğine girmiyen yerlere	180	950	500	180

Türkiye'nin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır.

KURUN

YAZI VE YONETİM YERİ:

Istanbul, Ankara Caddesi (VAKIT yurdu)
Telefon { İdare: 24370
 { Yazı İşleri: 21413
Telgraf adresi: KURUN İstanbul
Posta kutusu No 48

Şirketi Hayriyeden:

Eylülün ikinci Çarşamba günü akşamı şirin Boğazın en şen ge- cesi Mehtap - Musiki - Şiir

Şirketimiz geçen ay yaptığı mehtap âleminden aldığı büyük tecrübe ile bu defa sayın halkımızın tam huzur ve istirahati, eğlence programını görebilir işitebilmesi için lâzımı gelen tertibatı almış, arzu edenlerin eğlence nihayetine kadar katılmaya daha erken avdetlerini de temin etmiştir.

Musiki: Başta kıymetli san'atkârlarımız Bayan SAFİYE ve yüksek musiki üstatlarımızdan Bay SA-DETTİN ve KEMAL olmak üzere memleketimizin en yüksek sazende ve okuyucularından mürekkep olacaktır.

Hoparlörler Boğazının bütün iki sahilini lâtif musiki nağmelerile çmlatacaklardır.

Yeni neslimizin en kudretli şairi Bay FARUK NAFİZİN Boğaziçi sevgisini söyleyen bir şiiri bu gece için bestelenerek notaları tabedilmiştir. Bu nota tenezzühe iştirak buyuran zevata vapur içinde tevzi edilecektir.

Bundan başka üstat Bay SADETTİNİN yeni repertuvarına ait parçaları, Balıkçı ve Dursun Kaptan ve Göçmen isimlerini taşıyan çok cazip ve millî eserleri okunacaktır.

Musiki grupunu hamil olan araba vapurunun renk, renk elektrik ziyaları bu musiki ve mehtap âlemini bir kat daha canlandıracağız.

Saz heyeti ile hareket eden araba vapuru saat tam yirmi birde Bebek kanalından geçerek Haşım-paşa yalısı önünde kendisine iltihak edecek diğer vapur kafilesini bekleyecektir.

Bütün vapurlar musiki heyetini hamil araba vapuru ile birlikte hafif seyir ile Yeniköy iskelesi hizasından Beykoz parkı önüne giderek orada bir saat tevakkuf ettikten sonra saat 23 de Beykozdan kalkarak 23,30 da Büyükdere Beyazpark önüne gelip bir buçuk saat kalacaklardır.

Bilhassa bu iki tevakkuf hengâmında musiki heyetimiz başta Bayan SAFİYE olduğu halde bütün varlıklarını göstereceklerdir.

* * *

Vapurların seyir ve hareketleri esnasında bir kazaya mahal kalmamak için bu mehtaba sandalları ile iştirak edecek zevatın yalnız Beykoz ve Büyükdere koylarında evvelden toplanıp kalmaları ve vapurların arkalarına sandallarını bağlamaktan itibaren etmeleri sureti mahsusada rica olunur.

* * *

Istanbulun muhtelif semtlerinde ve Boğazın iki tarafında oturan muhterem halkımızın bu mehtaba iştiraklerini temin için aşağıda gösterilen seferler tertip edilmiştir:

1 — 74 numaralı vapur saat 19,20 de Beykozdan hareketle sıra ile Üsküdar kadar bütün Anadolu iskelelerine uğrayarak Üsküdar, dan,

2 — 66 numaralı vapur saat 20 de Yenimahalleden hareketle sıra ile R. Hisarına kadar bütün iskelelere uğrayarak R. Hisarından,

3 — 68 numaralı vapur 20,15 de Köprüden hareketle Beşiktaş, Ortaköy, Arnavutköy ve Bebekten,

4 — 65 numaralı vapur, 20,30 da Köprüden hiç bir iskeleye uğramaksızın doğru Bebeğe giderek, Cümlesi 27 numaralı araba vapuruna iltihak edeceklerdir.

İşbu vapurlarda gidip gelme vapur ücretleri herkes için bilâistisna 37,5 kuruş olup pasolarla fotoğraflı ve hususî tenzilli karne ve kartlar muteber değildir. Ledelhace zuhurat postaları bu şerait altında kaldırılacaktır.

Vapur büfelerinde mutaf fiat dahilinde ihtiyaca kâfi yiyecek ve içecek bulundurulacaktır.

71 numaralı vapur Köprüden Üsküdar iskelesinden saat 20,35 de kalkarak doğrudan Bebekte kafiyle iştirak ile bahri alayın tam ortasında ahzı mevki edecektir.

Bu vapur için ancak beş yüz bilet satılacak ve gidip gelme 37,5 kuruş bilet ücretinden başka 20 kuruş munzam bir ücret alınacaktır.

* * *

Büyükdere eğlenceler bittikten sonra saat birde 66 ve 74 numaralı vapurlar geldikleri gibi Rume- li ve Anadolu cihetindeki iskelelere uğrayarak yolcularını çıkaracaklar ve 71, 68 ve 65 numaralı vapurlarda bulunanalardan, isteyenler Boğazın muhtelif iskelelerine uğramak üzere hazırlanan diğer bir vapura nakledildikten sonra bu üç vapur 27 numaralı araba vapuru ile birlikte Beylerbeyine giderek saray önünde bir saat kadar festivale iştirak edecek ve sonra Köprüye avdet edilecektir.

DIKKAT: Çarşamba akşamı Salacak parkında yapılacak Udi Muallim FAHİRİ gecesi, arkadaşlarımızın bu eğlenceye iştiraki sebebiyle 4 Eylül Cuma günü akşamına bırakılmıştır.

İSTİKLÂL LİSESİ

DİREKTÖRLÜĞÜNDEN:

- 1 — İlk, orta ve lise kısımları için kız ve erkek, yatılı ve yatsız talebe kaydına başlanmıştır.
- 2 — Kayıt için hergün saat 10 dan 16 ya kadar okula müracaat edilebilir.
- 3 — Bu yıl ancak mezun olan veya tasdikname ile ayrılan talebenin yerine az miktarda yeni talebe alınacaktır. Okula girmek isteyenlerin bir ân evvel müracaatları tavsiye olunur.
- 4 — Eylülün on beşine kadar kaydını yeniletmeyen eski talebenin müracaatları kabul edilmeyecektir.
- 5 — İstiyenlere kayıt şartlarını bil diren tarifname gönderilir. Şehzadebaşı, polis karakolu arkasında

Telefon: 22534

Saraçhanebaşı Horhor caddesi

HAYRİYE LİSESİ

Ana - İlk - Orta - Lise Tam devre

Okulumuz bu yıl gördüğü teveccüh ve rağbetten dolayı ilk sınıflardan itibaren yabancı dil tedrisatına yeni bir teşkilâtla mühim bir istikamet verilmiştir. Kızlar kısmı ayrı bir dairededir. Mektebin hususî otobüsleriyle nehari talebe her gün evlerinden aldırılır. İstiyenlere tarifname gönderilir.

Kayıt için her gün saat 10 dan 16 ya kadar direktörlüğe müracaat edilmelidir. Telefon: 20530

Izmir fuarını ziyaret etmek isteyenlere

Denizyolları işletmesi müdürlüğünden:

Beynelmilel İzmir fuarının açılma resmi münasebetile sergiyi ziyaret etmek isteyenlere kolaylık olmak üzere 31 Ağustos 936 pazartesi günü saat 15 de İZMİR vapuru İstanbuldan kalkarak doğru İzmirde gidecek ve fuarın açık bulunduğu müddetçe İzmirde ziyaretçilerin kametlerine tahsis edilecektir.

Vapurda kalacakların ehven bir surette her türlü istirahatleri düşünülmüş ve geminin kara ile doğru irtibatı temin edilmiştir. Vapurda yatmak ve yemek isteyenler fiatlar hakkında İstanbul acenteliğimizden izahat alabilirler.

Bu münasebetle İzmirde gidip de bir kaç gün kalarak dönmek isteyenlere kolaylık olmak üzere ağustosun 29 uncu cumartesi günü İstanbuldan kalkacak olan İzmir sür'at postasının 31 Ağustos 936 pazartesi günü yapacağı avdet seferi bir defaya mahsus olmak üzere eylülün 3 üncü perşembe günü saat 16 ya tehir edilmiştir.

Fuarı ziyaret etmek isteyenlerin bu kolaylıklardan istifade etmeleri ilân olunur. (627)

Inhisarlar U. Müdürlüğünden:

Şartnamesi mucibince nisfı 10/18 ve nisfı 18/50 eb'adında 100 ton kripale maden kömürü 31 — VIII — 1936 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 14 de pazarlıkla satın alınacaktır. İsteklilerin şartnameyi görmek üzere her gün ve pazarlık için de tayin olunan günde %7,5 muvakkat teminat parasiyle birlikte Kabataşta Levazım şubesindeki Alım satım komisyonuna müracaatları. (674)

Adet	300 Kilo'luk baskülün sif	muhammen	bedeli	80 Lit
17	500	"	"	95
5	1000	"	"	155
2	1500	"	"	220

I — Yukarıda tartı sikletiyle miktarı ve muhammen bedelleri yazılı basküller şartnameleri mucibince açık eksiltme suretiyle satın alınacaktır.

II — Eksiltme 10/IX/ 936 tarihine rastlayan perşembe günü saat 15 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesi binasındaki alım satım komisyonunda yapılacaktır.

III — Kanunen eksiltmeye girebilmek hakkını haiz olan isteklilerin şartnameleri parasız almak üzere her gün ve pazarlık için de tayin olunan gün ve saatte % 7,5 muvakkat güvenme parasi olarak 322 lira ile birlikte yukarıda sözü geçen komisyona gelmeleri lâzımdır. (40)

Dün ve Yarın neşriyatı

59 uncu kitap

İNSAN

Meşhur Paulhan'ın derin tetkikatının Naci Ecer kalemile çok itinalı tercümesidir. Eserin felsefi değeri hakkında ne söylene azdır. Hararetle tavsiye ederiz.

Fiati 50 kuruş — Tevzi mahalli VAKIT kütüphanesi

Betonarme köprü inşası eksiltme ilânı

Nafia Vekâleti

Şose ve Köprüler Reisliğinden:

Maraş vilâyetinde Kayseri — Maraş yolu üzerinde 91.500 lira keşif bedelli Alikaya — Suçatı ve Tekir köprüleri inşaatının kapazarf usulile eksiltmesi 16 — 9 — 936 çarşamba günü saat 16 da Nafia Vekâleti Şose ve Köprüler Reisiği eksiltme Komisyonu odasında yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak 457,5 kuruş mukabilinde Şose ve Köprüler Reisliğinden alınabileceği gibi isteyenler bu şartnameleri Maraş Nafia Müdürlüğüne müracaat ederek görürebilirler.

Muvakkat teminat 5825 liradır

Eksiltmeye girmek isteyenlerin resmî gazetesinin 3297 sayılı nüshasında çıkan talimatnameye tevfi kan müteahhitlik ehliyet vesikalarını haiz olmaları.

Müteahhit bizzat mühendis olmadığı veya bir mühendisle beraber bu işe girmeyeği takdirde asgari 10 metre açıklığında betonarme bir köprü yapmış olduğuna dair vesika ibraz etmesi lâzımdır.

Teklif mektuplarının 16 — 9 — 936 çarşamba günü saat 15 kadar Ankara Şose ve Köprüler Reisliğine verilmesi lâzımdır. (624) (750)